

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 21. maj 2015
(OR. en)

8969/15

**Interinstitutionel sag:
2013/0246 (COD)**

**CONSOM 82
MI 319
TOUR 7
JUSTCIV 119
CODEC 732**

NOTE

---

fra: Generalsekretariatet for Rådet

til: De Faste Repræsentanters Komité/Rådet

Vedr.: *Forberedelse af samlingen i Rådet for Konkurrenceevne den 28.-29. maj 2015*

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF

- Politisk enighed

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2015/.../EU**om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,
efter høring af Regionsudvalget,
efter den almindelige lovgivningsprocedure² og
ud fra følgende betragtninger:

---

¹ EUT C , , s. .

² Europa-Parlamentets holdning af 12. marts 2014(endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af ...(endnu ikke offentliggjort i EUT).

- 1) Rådets direktiv 90/314/EØF³ giver forbrugerne en række vigtige rettigheder med hensyn til pakkerejser, særligt med hensyn til krav om information, de erhvervsdrivendes ansvar for levering af pakkerejsen i overensstemmelse med aftalen og beskyttelse mod en rejsearrangørs eller formidlers insolvens eller konkurs. Det er imidlertid nødvendigt at tilpasse reglerne i lovgivningen til udviklingen på markedet for at gøre dem mere egnede til det indre marked, fjerne visse tvetydigheder og afhjælpe den manglende regulering af visse forhold.
- 2) Turismen spiller en væsentlig rolle i Unionens økonomier, og pakkerejser, pakkeferier og pakketure ("pakkerejser") udgør en væsentlig andel af rejsemarkedet. Dette marked er undergået væsentlige forandringer siden vedtagelsen af direktiv 90/314/EØF. Ved siden af de traditionelle distributionskanaler har internettet fået stigende betydning med hensyn til at udbyde rejseydelser. Rejseydelser kombineres ikke alene i form af traditionelle pakkerejser, der er arrangeret på forhånd, men kombineres ofte efter kundens behov. Mange af disse kombinationer af rejseydelser befinder sig i en juridisk gråzone eller er tydeligvis ikke omfattet af direktiv 90/314/EØF. Nærværende direktiv tager sigte på at tilpasse beskyttelsens omfang til denne udvikling og skabe større gennemsigtighed og større retssikkerhed både for de rejsende og for de erhvervsdrivende.
- 3) Efter artikel 169 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal Unionen bidrage til at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved foranstaltninger, som vedtages i henhold til artikel 114 i TEUF.
- 4) Direktiv 90/314/EØF indrømmer medlemsstaterne et vidt skøn ved gennemførelsen, og der er derfor stadig betydelige forskelle mellem lovene i medlemsstaterne. Forskellige regler fører til større omkostninger for virksomhederne og lægger hindringer i vejen for dem, der ønsker at drive virksomhed på tværs af landegrænserne, hvorved forbrugernes valgmuligheder begrænses.

---

³ Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure (EFT L 158 af 23.6.1990, s. 59).

- 5) I henhold til artikel 26, stk. 2, og artikel 49 i TEUF skal det indre marked udgøre et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og etableringsfrihed. Harmoniseringen af de rettigheder og forpligtelser, der følger af aftaler om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer er nødvendig, hvis der skal skabes et egentligt indre marked for forbrugerne på dette område og findes den rette balance mellem et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og virksomhedernes konkurrenceevne.
- 6) Det fulde potentiale i markedet for salg af pakkerejser over landegrænserne i Unionen er endnu ikke fuldt udnyttet. Forskellene på de regler, der beskytter de rejsende i forskellige medlemsstater, medvirker til at afskrække de rejsende i en medlemsstat fra at købe pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer i en anden medlemsstat og medvirker på samme måde til at afskrække rejsearrangører og formidlere i en medlemsstat fra at sælge disse ydelser i en anden medlemsstat. Det er nødvendigt at foretage en yderligere tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, så forbrugerne og virksomhederne kan drage fuld nytte af det indre marked, samtidig med at der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i hele Unionen.
- 7) De fleste rejsende, der køber pakkerejser, er forbrugere i EU-forbrugerlovgivningens forstand. Det er dog ikke altid let at udskille forbrugerne fra repræsentanter for små virksomheder eller erhvervsdrivende, der bestiller rejser i tilknytning til deres virksomhed eller erhverv gennem de samme kanaler som forbrugerne. Disse rejsende har ofte behov for et tilsvarende beskyttelsesniveau. Derimod er der virksomheder og organisationer, der arrangerer rejser på grundlag af en generel aftale, der ofte er indgået med henblik på flere rejsearrangementer eller en nærmere bestemt periode, f.eks. med et rejsebureau. Denne type rejsearrangementer kræver ikke det samme beskyttelsesniveau som det, der er tiltænkt forbrugerne. Derfor bør dette direktiv finde anvendelse på forretningsrejsende, herunder udøvere af liberale erhverv, selvstændige eller andre fysiske personer, hvis de ikke arrangerer rejser på grundlag af en generel aftale. For at undgå en sammenblanding med begrebet "forbruger" som defineret i anden EU-lovgivning om forbrugerbeskyttelse bør de personer, der nyder beskyttelse efter dette direktiv, betegnes "rejsende".

- 8) Rejseydelser kan kombineres på mange forskellige måder, og derfor bør alle kombinationer af rejseydelser, der har visse kendetegn, som rejsende typisk forbinder med pakkerejser, anses for at være pakkerejser; især hvis forskellige rejseydelser samles i et enkelt rejseprodukt, som rejsearrangøren påtager sig ansvaret for bliver leveret i overensstemmelse med aftalen. I overensstemmelse med retspraksis ved Den Europæiske Unions Domstol⁴ bør det ikke gøre nogen forskel, om rejseydelserne kombineres, før der er etableret kontakt med den rejsende, eller på den rejsendes foranledning eller efter en udvælgelse, den rejsende har foretaget. De samme principper bør finde anvendelse, uanset om bestillingen foretages gennem et fysisk rejsebureau eller online.
- 9) Af hensyn til gennemsigtigheden bør der sondres mellem pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, hvor fysiske eller online rejsebureauer bistår de rejsende med at tilvejebringe rejseydelser, med henblik på den rejsendes indgåelse af aftaler om rejseydelser med forskellige tjenesteydere, herunder gennem forbundne bestillingsprocedurer, idet disse rejsearrangementer ikke har en pakkerejseres kendetegn, og det derfor ikke ville være rimeligt at anvende alle de forpligtelser, der gælder i forbindelse med pakkerejser, på de sammensatte rejsearrangementer.

---

⁴ Jf. Domstolens dom af 30.4.2002, sag C-400/00, *Club-Tour, Viagens e Turismo SA mod Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido*, med deltagelse af *Club Med Viagens Ld*, Sml. I, s. 4051.

- 10) I lyset af markedsudviklingen bør pakkerejser defineres yderligere på grundlag af alternative saglige kriterier, som hovedsageligt vedrører, hvordan rejseydelserne præsenteres eller købes, og hvor de rejsende kan have en rimelig forventning om at blive beskyttet af dette direktiv. Det er f.eks. tilfældet, når forskellige rejseydelser vælges med henblik på den samme rejse eller ferie på et enkelt salgssted, inden den rejsende accepterer at betale, dvs. inden for samme bestillingsprocedure, og når ydelserne udbydes, sælges eller faktureres til en samlet pris, samt når sådanne tjenester annonceres eller sælges under betegnelsen "pakkerejse" eller under en lignende betegnelse, der angiver en tæt forbindelse mellem de pågældende rejseydelser. Sådanne lignende betegnelser kunne f.eks. være "samlet tilbud", "all inclusive" eller "arrangement med alt inkluderet".
- 11) Samtidig bør der sondres mellem sammensatte rejsearrangementer og rejseydelser, som rejsende bestiller særskilt, ofte på forskellige tidspunkter, selv hvis det er med henblik på den samme rejse eller ferie. Der bør også sondres mellem sammensatte rejsearrangementer online og linkede websider, hvis formål ikke er, at der skal indgås en aftale med den rejsende, og link, hvorigennem rejsende alene bliver informeret om andre rejseydelser generelt, f.eks. når et hotel eller en arrangør af en begivenhed på sit websted angiver en liste over alle de operatører, der tilbyder transport til det sted, hvor begivenheden foregår, uden at dette står i forbindelse med en bestilling, eller når der bruges cookies eller metadata til at indsætte annoncer på et websted.
- 12) Køb af en særskilt rejseydelse i form af en enkelt rejseydelse bør hverken anses for at være en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement.

- 13) Der bør fastsættes særlige regler både for fysiske og onlineformidlere, som under et enkelt besøg eller i forbindelse med en enkelt kontakt på deres eget salgssted bistår rejsende med at indgå særskilte aftaler med forskellige tjenesteydere, og for onlineformidlere, som f.eks. gennem forbundne onlinebestillingsprocedurer formidler køb af yderligere rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende på målrettet vis, når aftaler indgås højst 24 timer efter bekræftelsen af den første rejseydelse. En sådan formidling vil ofte være baseret på et kommercielt link, der indebærer betaling, uanset beregningsmetoden, f.eks. på grundlag af antallet af klik eller omsætningen, mellem den erhvervsdrivende, der formidler køb af yderligere rejseydelser, og den anden erhvervsdrivende. Disse regler bør f.eks. finde anvendelse, når en forbruger ved bekræftelsen af bestillingen af den første rejseydelse såsom en fly- eller togrejse, modtager en opfordring til at bestille en yderligere rejseydelse, f.eks. et hotelophold, der fås på den valgte rejsedestination, med link til et websted, hvor der kan foretages bestilling hos en anden tjenesteyder eller mellemmand. Selv om disse arrangementer ikke udgør pakkerejser i dette direktivs forstand, idet den rejsende ikke kan forledes til at tro, at en enkelt rejsearrangør har påtaget sig ansvaret for rejseydelserne, udgør disse sammensatte arrangementer en alternativ forretningsmodel, der ofte er i nær konkurrence med pakkerejser.
- 14) For at sikre redelig konkurrence og beskytte forbrugerne bør forpligtelsen til i tilstrækkeligt omfang at godtgøre, at der er garanti for refusion af forudbetalte beløb og hjemtransport af de rejsende i tilfælde af insolvens eller konkurs, også finde anvendelse ved sammensatte rejsearrangementer.

- 15) For at skabe øget klarhed for de rejsende og give dem mulighed for at træffe et kvalificeret valg mellem de forskellige typer rejsearrangementer, der udbydes, bør de erhvervsdrivende have pligt til klart og tydeligt at oplyse, om de tilbyder en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement, og stille oplysninger til rådighed om det tilsvarende beskyttelsesniveau, før den rejsende accepterer at betale. En erhvervsdrivendes erklæring om, hvilken type rejseprodukt det juridisk er, der markedsføres, bør svare til de faktiske forhold vedrørende det pågældende produkt. De retshåndhævende myndigheder bør gribe ind, hvis de erhvervsdrivende ikke giver de rejsende korrekte oplysninger.
- 16) Kun kombinationer af visse forskellige rejseydelser såsom indkvartering, befordring af passagerer med bus og tog og ad sø- eller luftvejen samt [...] udlejning af motorkøretøjer eller visse motorcykler bør kunne anses for at udgøre en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement. Indkvartering for at tage mere varigt ophold, herunder i forbindelse med længerevarende sprogkurser, bør ikke anses for indkvartering i dette direktivs forstand. Finansielle ydelser, såsom rejseforsikringer, bør ikke betragtes som rejseydelser. Endvidere bør ydelser, der er en uløselig del af en anden rejseydelse, ikke betragtes som rejseydelser i sig selv. Dette omfatter f.eks. transport af bagage, der leveres som en del af befordringen af passagerer, mindre transportydelser såsom befordring af passagerer som led i en guidet tur eller transport mellem et hotel og en lufthavn eller en banegård, måltider, drikkevarer og rengøring, der leveres som en del af indkvartering, eller adgang til faciliteter på stedet, f.eks. en swimmingpool, en sauna, spa eller et motionsrum, som er inkluderet for hotelgæster. Det betyder også, at i tilfælde, hvor der i modsætning til et krydstogt leveres indkvartering natten over som en del af passagertransport ad vej, med jernbane og ad sø- eller luftvejen, bør indkvartering ikke betragtes som en rejseydelse i sig selv, hvis den primære bestanddel tydeligvis er transport.

- 17) Andre turistydelser, der ikke er en uløselig del af befordringen af passagerer, indkvarteringen eller udlejningen af motorkøretøjer eller visse motorcykler, kan, f.eks. bestå i entré til koncerter, sportsbegivenheder, udflugter eller forlystelsesparker, guidede ture, liftkort og leje af sportsudstyr såsom skiudstyr eller spabehandlinger. Hvis sådanne ydelser kun kombineres med én anden type rejseydelse, f.eks. indkvartering, bør dette dog kun medføre sammensætning af en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement, hvis de udgør en væsentlig andel af pakkerejsens eller det sammensatte rejsearrangements samlede pris, annonceres som eller på anden måde udgør en væsentlig bestanddel af rejsen eller ferien. Hvis andre turistydelser udgør 25 % eller mere af kombinationen, bør sådanne ydelser anses for at udgøre en væsentlig andel af pakkerejsen eller de sammensatte rejsearrangementer. Det bør præciseres, at det ikke udgør en pakkerejse, hvis der f.eks. tilføjes andre turistydelser til hotelopholdet, som er bestilt som en særskilt ydelse efter den rejsendes ankomst til hotellet. Dette bør ikke medføre en omgåelse af direktivet, hvor rejsearrangører eller formidlere tilbyder den rejsende at udvælge yderligere turistydelser på forhånd og derefter tilbyder først at indgå aftalen om disse ydelser, efter at leveringen af den første rejseydelse er påbegyndt.
- 18) Det bør også præciseres, at aftaler, hvorved den erhvervsdrivende giver den rejsende ret til efter aftalens indgåelse at vælge blandt et udvalg af forskellige typer rejseydelser, som f.eks. ved gaveæsker indeholdende en pakkerejse, bør anses for at udgøre pakkerejser. Endvidere bør en kombination af rejseydelser anses for at være en pakkerejse, når den rejsendes navn, betalingsoplysninger og e-mailadresse overføres mellem de erhvervsdrivende, og aftalerne indgås senest 24 timer efter, at bestillingen af den første ydelse bekræftes.

- 19) Da der ikke er et lige så stort behov for at beskytte rejsende ved korte ture, og for ikke at pålægge de erhvervsdrivende en unødvendig byrde, bør ture, der varer under 24 timer, og som ikke omfatter indkvartering, samt pakkerejser eller sammensatte rejsearrangementer, der udbydes eller formidles lejlighedsvis på nonprofitbasis til en begrænset gruppe af rejsende, ikke være omfattet af direktivet. Sidstnævnte gruppe kan f.eks. vedrøre ture, der højst et par gange om året arrangeres af velgørende organisationer, sportsklubber eller skoler for deres medlemmer uden at blive udbudt til offentligheden. Passende information om denne udelukkelse bør være tilgængelig for offentligheden for at sikre, at erhvervsdrivende og rejsende i passende omfang er oplyst om, at de pågældende pakkerejser eller sammensatte rejsearrangementer ikke er omfattet af dette direktiv.
- (19a) Medlemsstaterne bør fortsat i overensstemmelse med EU-lovgivningen have kompetence til at anvende bestemmelserne i dette direktiv på områder, der ikke er omfattet af dets anvendelsesområde. Medlemsstaterne kan derfor opretholde eller indføre national lovgivning, der svarer til bestemmelserne eller visse bestemmelser i dette direktiv, for så vidt angår aftaler, der falder uden for dette direktivs anvendelsesområde. For eksempel kan medlemsstaterne opretholde eller indføre tilsvarende bestemmelser for visse enkeltstående aftaler vedrørende enkelte rejseydelser (som f.eks. leje af feriehuse) eller for pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der udbydes på nonprofitbasis til en begrænset gruppe af rejsende, og kun lejlighedsvist, eller for pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer af en varighed på under 24 timer, der ikke omfatter indkvartering.

- 20) Det, der navnlig kendetegner en pakkerejse, er, at der er én erhvervsdrivende, der som rejsearrangør er ansvarlig for, at hele pakkerejsen leveres i overensstemmelse med aftalen. Kun i tilfælde, hvor en anden erhvervsdrivende optræder som rejsearrangør af en pakkerejse, bør den erhvervsdrivende, typisk et fysisk eller onlinerejsebureau, kunne nøjes med at optræde som formidler eller mellemmand og ikke have ansvaret som rejsearrangør. Hvorvidt en erhvervsdrivende optræder som arrangør af den pågældende pakkerejse, bør afhænge af, i hvilken grad den erhvervsdrivende er involveret i sammensætningen af pakkerejsen som defineret i dette direktiv, og ikke af, under hvilken betegnelse den erhvervsdrivende driver sin virksomhed. Når det overvejes, om en erhvervsdrivende er rejsearrangør eller formidler, bør det ikke gøre nogen forskel, om den erhvervsdrivende selv leverer ydelserne eller præsenterer sig som et rejsebureau, der handler på vegne af den rejsende.
- (20a) Direktiv 90/314/EØF har indrømmet medlemsstaterne skønsbeføjelser ved fastlæggelsen af, om formidlere, rejsearrangører eller både formidlere og rejsearrangører skal være ansvarlige for, at en pakkerejse leveres i overensstemmelse med aftalen. Denne fleksibilitet har ført til tvetydigheder i nogle medlemsstater med hensyn til, om erhvervsdrivende, der er involveret i en pakkerejse, er ansvarlige for leveringen af de relevante tjenesteydelser. Det bør derfor afklares i dette direktiv, at rejsearrangørerne er ansvarlige for leveringen af de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen, medmindre det er fastsat i national ret, at både rejsearrangøren og formidleren kan holdes ansvarlige.
- 21) Med hensyn til pakkerejser bør formidlere sammen med rejsearrangøren være ansvarlige for, at der gives tilstrækkelige oplysninger forud for aftalens indgåelse. For at lette kommunikationen, særligt i forhold over landegrænserne, bør de rejsende også kunne kontakte rejsearrangøren gennem den formidler, de har købt pakkerejsen igennem.

- 22) Den rejsende bør have alle nødvendige oplysninger inden købet af pakkerejsen, uanset om den sælges ved hjælp af fjernkommunikation, på forretningsstedet eller ved hjælp af andre former for distribution. Ved videregivelsen af disse oplysninger bør den erhvervsdrivende tage hensyn til de særlige behov hos rejsende, som er specielt sårbare på grund af alder eller fysisk handicap, når den erhvervsdrivende med rimelighed kunne indse, at der var sådanne behov.
- 23) Vigtige oplysninger, f.eks. om de væsentligste kendetegn ved rejseydelserne eller priser, der forekommer i annoncer, på rejsearrangørens websted eller i brochurer som en del af oplysningerne forud for aftalens indgåelse, bør være bindende, medmindre rejsearrangøren forbeholder sig ret til at foretage ændringer, og disse ændringer klart og tydeligt meddeles den rejsende, inden aftalen indgås. Under hensyn til de nye kommunikationsteknologier, der gør det nemt at foretage ajourføringer, er der imidlertid ikke længere noget behov for at fastsætte særlige regler om brochurer, men det bør i stedet sikres, at ændringer, der har konsekvenser for opfyldelsen af aftalen, under visse omstændigheder kommunikerer mellem parterne på et varigt medium, hvor de er tilgængelige fremover. Det bør altid være muligt at foretage ændringer i oplysninger forud for aftalens indgåelse, når begge parter i aftalen udtrykkeligt er enige om det.

- 24) Kravene til information i dette direktiv bør være udtømmende, men bør ikke berøre de krav til information, der stilles i anden gældende EU-lovgivning⁵.
- (24a) Rejsearrangørerne bør stille generelle informationer til rådighed om visumpligt i destinationslandet. Oplysninger om, hvor lang tid det omtrent tager at opnå visum, kan stilles til rådighed i form af en henvisning til officielle informationer i destinationslandet.
- 25) Under hensyn til de særlige forhold ved aftaler om pakkerejser bør der træffes bestemmelse om parternes rettigheder og forpligtelser før og efter pakkerejsens begyndelse, særligt når pakkerejsen ikke leveres i overensstemmelse med aftalen, eller der sker en ændring i visse omstændigheder.
- 26) Da pakkerejser ofte købes lang tid i forvejen, kan der indtræde uforudsete begivenheder. Den rejsende bør derfor under visse betingelser have ret til at overdrage en pakkerejse til en anden rejsende. I disse situationer bør rejsearrangøren kunne kræve sine udgifter betalt, f.eks. hvis en underleverandør opkræver et gebyr for at ændre navnet på den rejsende eller for at annullere en billet til befordring og udstede en ny.

---

⁵ Jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("Direktivet om elektronisk handel") (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36) samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2111/2005 af 14. december 2005 om opstilling af en fællesskabsliste over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet og oplysning til passagerer om det transporterende luftfartsselskabs identitet, samt ophævelse af artikel 9 i direktiv 2004/36/EF (EUT L 344 af 27.12.2005, s. 15), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1177/2010 af 24. november 2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 181/2011 af 16. februar 2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 1).

- (26a) De rejsende bør også have mulighed for at opsige aftalen når som helst inden pakkerejsens begyndelse mod betaling af et passende opsigelsesgebyr under hensyntagen til forventede og berettigede omkostningsbesparelser og indtægter fra afsættelse af rejseydelserne til anden side. De bør også have ret til at opsige aftalen vederlagsfrit, når leveringen af pakkerejsen vil blive væsentligt berørt af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. Dette kan f.eks. omfatte krigsførelse, andre alvorlige sikkerhedsproblemer såsom terrorisme, betydelige risici for menneskers sundhed såsom udbrud af en alvorlig sygdom på rejsedestinationen eller naturkatastrofer såsom oversvømmelser, jordskælv eller vejrforhold, der gør det umuligt at rejse sikkert til destinationen som fastsat i aftalen.
- 27) I særlige situationer bør også rejsearrangøren have ret til at opsige aftalen inden pakkerejsens begyndelse uden at betale erstatning, f.eks. hvis minimumsantallet af deltagere ikke er nået, og der i aftalen er taget forbehold for denne mulighed. Rejsearrangøren bør refundere alle de betalinger, der er foretaget i forbindelse med pakkerejsen.
- 28) I visse tilfælde bør rejsearrangøreren have lov til ensidigt at foretage ændringer i aftalen om en pakkerejse. De rejsende bør dog have ret til at opsige aftalen, hvis de foreslåede ændringer betydeligt forandrer rejseydelsernes væsentligste kendetegn. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis kvaliteten eller værdien af rejseydelserne falder. Ændringer i de afgang- eller ankomsttider, der er angivet i aftalen, bør betragtes som væsentlige, hvis de f.eks. påfører den rejsende betydelig ulejlighed eller ekstra omkostninger, f.eks. ændring af befordring eller indkvartering. Det bør kun være muligt at forhøje prisen, hvis prisen på brændstof eller andre energikilder til befordring af passagerer eller skatter og afgifter, der pålægges af en tredjemand, der ikke direkte er involveret i leveringen af de pågældende rejseydelser, er steget, eller valutakurser af relevans for pakkerejsen har ændret sig, og der i aftalen udtrykkeligt er taget forbehold for både prisstigninger og prisfald. Hvis arrangøren foreslår en prisstigning på mere end 8 %, bør den rejsende have ret til at opsige aftalen.

29) Der bør fastsættes særlige regler om retsmidler i tilfælde af mangler i opfyldelsen af aftalen om pakkerejsen. Den rejsende bør have ret til at få en løsning på problemer, og når en betydelig andel af de rejseydelser, der er omfattet af aftalen, ikke kan leveres, bør den rejsende have tilbudt alternativer. Hvis rejsearrangøren ikke afhjælper manglerne inden for en rimelig frist, der fastsættes af den rejsende, bør den rejsende selv kunne gøre det og anmode om refusion af de nødvendige udgifter. I visse tilfælde bør det ikke være nødvendigt at fastsætte en tidsfrist, især hvis øjeblikkelig afhjælpning er påkrævet. Dette gælder for eksempel, når den rejsende bliver nødt til at tage en taxa for at nå sit fly til tiden, fordi en bus, der er organiseret af rejsearrangøren, er forsinket. De rejsende bør også have ret til prisnedsættelse, opsigelse af aftalen og [...] skadeserstatning. Erstatningen bør også dække ikkeøkonomisk skade, f.eks. erstatning for tabt rejse- eller feriegæde, fordi der er væsentlige problemer med leveringen af de relevante rejseydelser. Den rejsende bør være forpligtet til uden unødigt forsinkelse, under hensyn til sagens omstændigheder, at oplyse rejsearrangøren om eventuelle mangler, som vedkommende konstaterer. Undladelse af at gøre dette kan tages i betragtning ved fastsættelsen af den passende prisnedsættelse eller skadeserstatning, når en sådan meddelelse ville have undgået eller mindsket skaden.

- 30) For at sikre sammenhæng i reglerne bør dette direktivs bestemmelser tilpasses til de internationale konventioner, der omfatter rejseydelser, og med EU-lovgivningen om passagerrettigheder. Når rejsearrangøren er ansvarlig for manglende eller mangelfuld levering af de ydelser, der er omfattet af aftalen om pakkerejsen, bør rejsearrangøren kunne påberåbe sig de begrænsninger i tjenesteydernes ansvar, der er fastsat i internationale konventioner, såsom Montrealkonventionen af 1999 om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring⁶, konventionen af 1980 om internationale jernbanebefordringer (COTIF)⁷ og Athenkonventionen af 1974 om transport af passagerer og deres bagage til søs⁸. Når det på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder er umuligt at sikre rettidig befordring af den rejsende tilbage til afrejsestedet, bør rejsearrangøren bære omkostningerne ved den rejsendes nødvendige indkvartering, dog højst tre nætter for hver rejsende, medmindre der er fastsat længere perioder i eksisterende eller fremtidig EU-lovgivning om passagerrettigheder.

---

⁶ Rådets afgørelse 2001/539/EF af 5. april 2001 om Det Europæiske Fællesskabs godkendelse af konventionen om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring (Montrealkonventionen) (EFT L 194 af 18.7.2001, s. 38).

⁷ Rådets afgørelse 2013/103/EU af 16. juni 2011 om undertegnelse og indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Den Mellemstatslige Organisation for Internationale Jernbanebefordringer om Den Europæiske Unions tiltrædelse af konventionen om internationale jernbanebefordringer (COTIF) af 9. maj 1980, som ændret ved Vilniusprotokollen af 3. juni 1999 (EUT L 51 af 23.2.2013, s. 1).

⁸ Rådets afgørelse 2012/22/EU af 12. december 2011 om Den Europæiske Unions tiltrædelse af protokollen af 2002 til Athenkonventionen om transport af passagerer og deres bagage til søs, 1974, undtagen artikel 10 og 11 (EUT L 8 af 12.1.2012, s. 1).

- 31) Dette direktiv bør ikke gribe ind i de rejsendes ret til at fremsætte krav både i henhold til dette direktiv og i henhold til anden relevant EU-lovgivning eller internationale konventioner, så de rejsende fortsat har mulighed for at rejse krav over for rejsearrangøren, transportøren eller en anden ansvarlig part eller efter omstændighederne over for flere parter. Det bør præciseres, at med henblik på at undgå overkompensation bør erstatning eller prisnedsættelse, der gives i henhold til dette direktiv, og erstatning eller prisnedsættelse, der gives i henhold til andre retsakter, fratrækkes hinanden. Rejsearrangørens ansvar bør ikke være til hinder for retten til at søge regres hos tredjemand, herunder hos tjenesteydere.
- 32) Hvis den rejsende er kommet ud i vanskeligheder under rejsen eller ferien, bør rejsearrangøren være forpligtet til at yde passende bistand uden unødigt forsinkelse. Denne bistand bør hovedsagelig bestå i, hvor det er relevant, at informere om forhold såsom lægehjælp, lokale myndigheder og konsulær bistand, samt at yde praktisk hjælp, f.eks. med fjernkommunikation og alternative rejseforanstaltninger.
- 33) I sin meddelelse af 18. marts 2013 med titlen "passagerbeskyttelse i tilfælde af luftfartsselskabers konkurs" beskrev Kommissionen foranstaltninger til at forbedre beskyttelsen af rejsende i tilfælde af et luftfartsselskabs konkurs, herunder til en bedre håndhævelse af forordning (EF) nr. 1008/2008⁹ og af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004¹⁰ og samarbejde med interessenter inden for branchen, idet den ville overveje et lovgivningsmæssigt initiativ, hvis foranstaltningerne ikke var tilstrækkelige. Meddelelsen vedrører køb af en enkelt bestanddel, nemlig lufttransport, og er derfor uden betydning for de gældende regler om pakkerejser og er ikke til hinder for, at lovgiverne kan træffe bestemmelser om beskyttelse også af købere af andre moderne sammensatte rejseydelser i tilfælde af konkurs og insolvens.

---

⁹ Forordning (EF) nr. 1008/2008 om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3).

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1).

- 34) Medlemsstaterne bør sikre, at rejsende, der køber en pakkerejse, fuldt ud er beskyttet i tilfælde af, at rejsearrangøren går konkurs eller bliver insolvent. De medlemsstater, hvor rejsearrangørerne er etableret, bør sikre, at de stiller sikkerhed for refusion af alle betalinger, de rejsende har foretaget, og for så vidt som en pakkerejse indbefatter befordring af passagerer, for hjemtransport af passagererne i tilfælde af rejsearrangørernes konkurs eller insolvens. Dog kan fortsættelse af pakkerejsen tilbydes. Medlemsstaterne bør fortsat have et skøn med hensyn til, hvordan der arrangeres beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens, men de bør sikre, at beskyttelsen er effektiv. Effektivitet betyder, at beskyttelsen bør blive tilgængelig, så snart rejseydelser som en konsekvens af rejsearrangørens likviditetsproblemer ikke bliver udført, ikke vil blive udført eller kun delvist vil blive udført, eller tjenesteydere kræver, at de rejsende betaler for dem. Medlemsstaterne kan kræve, at rejsearrangører giver de rejsende en attest, der dokumenterer et direkte krav over for den udbyder, der yder beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens.
- (34a) For at beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens kan være effektiv, bør den dække de forventelige betalinger, der rammes af en erhvervsdrivendes konkurs eller insolvens, og i givet fald de forventelige hjemtransportomkostninger.
- (34b) Det betyder, at beskyttelsen skal være tilstrækkelig til at dække alle forventelige betalinger, der er foretaget på vegne af de rejsende i forbindelse med pakkerejser i højsæsonen under hensyntagen til perioden mellem modtagelsen af sådanne betalinger og afslutningen af rejsen eller ferien, samt i givet fald de forventelige hjemtransportomkostninger. Dette vil generelt betyde, at sikkerheden skal dække en tilstrækkelig høj procentdel af rejsearrangørens omsætning af pakkerejser og kan afhænge af faktorer såsom de solgte pakkerejsers art, herunder transportmiddel, rejsedestination og eventuelle lovmæssige begrænsninger eller arrangørens forpligtelser med hensyn til størrelsen af de forudbetalinger, som denne må modtage, og deres timing inden pakkerejsens begyndelse. Da den nødvendige dækning kan beregnes på grundlag af de seneste forretningsdata såsom omsætningen i det seneste regnskabsår, bør rejsearrangørerne være forpligtet til at tilpasse beskyttelsen i tilfælde af øgede risici, herunder en betydelig stigning i salget af pakkerejser.

Ved den effektive beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens bør der dog ikke tages hensyn til meget usandsynlige risici, f.eks. den samtidige insolvens eller konkurs af flere af de største rejsearrangører, hvilket i uforholdsmæssig høj grad ville have en indvirkning på omkostningerne til beskyttelse og således hæmme dens effektivitet. I sådanne tilfælde kan garantien for tilbagebetaling være begrænset.

- (34c) I lyset af særlige nationale forhold vedrørende parterne i en aftale om en pakkerejse og modtagelsen af betalinger, der er foretaget på vegne af rejsende, bør medlemsstaterne have lov til også at kræve, at formidlere tilvejebringer beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens.
- 35) I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF er det hensigtsmæssigt at fastsætte regler for at forhindre, at forpligtelserne med hensyn til beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens virker som en hindring for den frie bevægelighed for tjenesteydelser og etableringsfriheden. Medlemsstaterne bør derfor være forpligtet til at anerkende beskyttelse mod konkurs eller insolvens efter loven i etableringsmedlemsstaten. For at lette det administrative samarbejde og tilsyn med virksomheder, der er aktive i forskellige medlemsstater, med hensyn til beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens bør medlemsstaterne være forpligtet til at udpege centrale kontaktpunkter.
- 36) Erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer, bør være forpligtet til at informere de rejsende om, at de ikke køber en pakkerejse, og at den enkelte leverandør af rejseydelserne alene er ansvarlig for opfyldelsen af sin aftale. Erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer, bør desuden være forpligtet til at yde beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens med hensyn til refusion af betalinger, som de modtager, og, i det omfang de er ansvarlige for befordring af passagerer, med hensyn til rejsendes hjemtransport, og bør informere de rejsende herom. Erhvervsdrivende, der er ansvarlige for opfyldelsen af de individuelle aftaler, der indgår i et sammensat rejsearrangement, er omfattet af den almindelige EU-lovgivning om forbrugerbeskyttelse og sektorspecifik EU-lovgivning.

- (36a) Når der fastlægges bestemmelser om ordninger til beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens med hensyn til pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, bør medlemsstaterne ikke forhindres i at tage hensyn til mindre virksomheders særlige situation, samtidig med at de sikrer det samme beskyttelsesniveau for de rejsende.
- 37) Rejsende bør ydes beskyttelse mod fejl, der opstår i forbindelse med bestillingsproceduren for så vidt angår pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer.
- 38) Det bør også stadfæstes, at rejsende ikke kan give afkald på rettigheder i henhold til dette direktiv, og at rejsearrangører og erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer, ikke kan undvige deres forpligtelser ved at hævde, at de alene handler som rejsetjenesteyder, mellemmand eller i anden egenskab.
- 39) Det er nødvendigt, at medlemsstaterne fastsætter regler for, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af nationale bestemmelser til gennemførelse af dette direktiv, og sikrer, at de håndhæves. Sanktionerne bør være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.

- 40) Vedtagelsen af dette direktiv nødvendiggør en tilpasning af visse retsakter om forbrugerbeskyttelse. Under hensyn til, at Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU¹¹ i sin nuværende affattelse ikke finder anvendelse på aftaler omfattet af direktiv 90/314/EØF, er det nødvendigt at ændre direktiv 2011/83/EU for at sikre, at det fortsat finder anvendelse på individuelle rejseydelser, som indgår i et sammensat rejsearrangement, for så vidt som de individuelle ydelser ikke på anden måde er undtaget fra anvendelsesområdet for direktiv 2011/83/EU, og at visse forbrugerrettigheder i det pågældende direktiv også finder anvendelse på pakkerejser.
- (40a) Dette direktiv berører ikke Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF¹² og EU-reglerne om international privatret, herunder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008¹³.
- (40b) Det bør præciseres, at reguleringskravene i dette direktiv for så vidt angår beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og oplysninger om sammensatte rejsearrangementer, også bør gælde for erhvervsdrivende, der ikke er etableret i en medlemsstat, men som på den ene eller den anden måde retter deres virksomhed, jf. forordning (EF) nr. 593/2008 og forordning (EU) nr. 1215/2012, mod en eller flere medlemsstater.

---

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

¹² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

- 41) Dette direktiv bør ikke berøre national aftaleret, for så vidt angår de forhold, der ikke er reguleret i direktivet. Målene for dette direktiv, nemlig at bidrage til det indre markeds funktion og til at opnå et så højt og så ensartet forbrugerbeskyttelsesniveau som muligt, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dets omfang bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går direktivet ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- 42) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret). Dette direktiv overholder særligt friheden til at oprette og drive egen virksomhed, jf. chartrets artikel 16, samtidig med, at der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionen i overensstemmelse med chartrets artikel 38.
- 43) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter¹⁴ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

---

¹⁴ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

Kapitel I

Genstand, harmoniseringsniveau, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Genstand

Formålet med dette direktiv er at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelse af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, der er så ensartet som muligt, ved at tilnærme visse forhold i medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende aftaler om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der indgås mellem rejsende og erhvervsdrivende.

Artikel 1a

Harmoniseringsniveau

Medlemsstaterne må ikke i national ret opretholde eller indføre bestemmelser, der fraviger dem, der er fastsat i dette direktiv, herunder strengere eller lempeligere bestemmelser, for at sikre et andet forbrugerbeskyttelsesniveau, medmindre det er fastsat i dette direktiv.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder med undtagelse af artikel 17 anvendelse på pakkerejser og med undtagelse af artikel 4-14 og 18 på sammensatte rejsearrangementer, hvis de udbydes til salg eller sælges af erhvervsdrivende til rejsende.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på:
- a) pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer af en varighed på under 24 timer, medmindre de omfatter indkvartering natten over
  - aa) tilfælde, hvor pakkerejser udbydes eller sammensatte rejsearrangementer formidles på nonprofitbasis:
    - udelukkende til en begrænset gruppe rejsende og
    - kun lejlighedsvis
  - c) pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der købes på grundlag af en generel aftale med henblik på forretningsrejser mellem en erhvervsdrivende og en anden fysisk eller juridisk person, der handler som led i sit erhverv, sin virksomhed, sit håndværk eller sin profession.
3. Dette direktiv berører ikke den nationale lovgivnings almindelige aftaleret såsom bestemmelserne om aftalers gyldighed, indgåelse og virkning, for så vidt som almindelige aftaleretlige aspekter ikke reguleres i dette direktiv.

Artikel 3
Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "rejseydelse":
  - a) passagerbefordring
  - b) indkvartering, der ikke er for at tage mere varigt ophold, og som ikke er en uløselig del af befordringen af passagerer

- c) udlejning af biler eller andre motorkøretøjer som defineret i artikel 3, nr. 11), i direktiv 2007/46/EF¹⁵ eller af motorcykler, der kræver et kategori A-kørekort i henhold til artikel 4, stk. 3, litra c), i direktiv 2006/126/EF¹⁶
  - d) enhver anden turistydelser, der ikke er en uløselig del af en rejseydelser som defineret i litra a), b) og c)
- 2) "pakkerejse": en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie, hvis
- a) ydelserne sammensættes af en enkelt erhvervsdrivende, herunder på foranledning af den rejsende eller i overensstemmelse med dennes udvælgelse, inden der indgås en enkelt aftale om alle ydelserne, eller
  - b) ydelserne, uanset om der indgås særskilte aftaler med forskellige leverandører af rejseydelser,
    - i) er købt fra et enkelt salgssted, og disse rejseydelser er blevet udvalgt, inden den rejsende accepterer at betale
    - ii) udbydes til salg til, sælges til eller faktureres til en pris, hvor alt er inkluderet, eller til en samlet pris
    - iii) annonceres til salg eller sælges under betegnelsen "pakkerejse" eller en lignende betegnelse

---

¹⁵ EUT ... "Motorkøretøj": ethvert færdigopbygget, trinvis færdigopbygget eller delvis opbygget selvkørende motordrevet køretøj med mindst fire hjul og med en konstruktivt bestemt største hastighed på over 25 km/h.

¹⁶ EUT ...

- iv) sammensættes efter indgåelsen af en aftale, hvori den erhvervsdrivende giver den rejsende ret til at vælge blandt et udvalg af forskellige typer rejseydelser
- v) købes fra forskellige erhvervsdrivende gennem forbundne onlinebestillingsprocedurer, når den rejsendes navn, betalingsoplysninger og e-mailadresse er videresendt fra den erhvervsdrivende, med hvem den første aftale er indgået, til en anden eller andre erhvervsdrivende, og der senest 24 timer efter bekræftelsen af den første rejseydelse er indgået en aftale med sidstnævnte erhvervsdrivende.

En kombination af rejseydelser, hvor højst én type rejseydelse, jf. nr. 1), litra a), b) eller c), sammensættes med en eller flere turistydelser, jf. nr. 1), litra d), er ikke en pakkerejse, hvis sidstnævnte ydelser

– ikke udgør en væsentlig andel af kombinationens værdi og ikke annonceres som eller på anden måde udgør en væsentlig bestanddel af kombinationen

– først er udvalgt og købt, efter at leveringen af en rejseydelse i henhold til nr. 1), litra a), b) eller c), er påbegyndt

- 3) "aftale om en pakkerejse": en aftale om en samlet pakkerejse eller, hvis pakkerejsen leveres i henhold til flere aftaler, alle de aftaler, der dækker de i pakkerejsen inkluderede ydelser
- 4) "pakkerejsens begyndelse": påbegyndelse af levering af de rejseydelser, der er inkluderet i pakkerejsen

5) "sammensat arrangement": mindst to forskellige typer rejseydelser, der købes med henblik på den samme rejse eller ferie uden at udgøre en pakkerejse i henhold til nr. 2), litra b), og som fører til indgåelse af særskilte aftaler med hver enkelt leverandør af rejseydelserne, hvis følgende formidles af en erhvervsdrivende:

- a) de rejsendes særskilte udvælgelse og særskilte betaling for hver rejseydelse under et enkelt besøg eller i forbindelse med en enkelt kontakt på dennes salgssted eller
- b) køb af mindst én yderligere rejseydelse fra en anden erhvervsdrivende [...] på målrettet vis, når en aftale med en sådan anden erhvervsdrivende indgås højst 24 timer efter bekræftelsen af den første rejseydelse.

Hvis der højst købes én type rejseydelse, jf. nr. 1), litra a), b) eller c), og en eller flere turistydelser, jf. nr. 1), litra d), udgør de ikke et sammensat rejsearrangement, hvis sidstnævnte ydelser ikke udgør en væsentlig andel af ydelsernes samlede værdi og ikke annonceres som eller på anden måde udgør en væsentlig bestanddel af kombinationen.

6) "rejsende": enhver, der søger at indgå en aftale inden for dette direktivs anvendelsesområde, eller som har ret til at rejse på grundlag af en aftale indgået herindenfor

- 7) "erhvervsdrivende": enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om der er tale om offentligt eller privat ejerskab, der handler, herunder via en anden person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, som led i sit erhverv, sin virksomhed, sit håndværk eller sin profession i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler, og uanset om denne handler i egenskab af rejsearrangør, formidler, erhvervsdrivende, der formidler et sammensat rejsearrangement, eller rejsetjenesteyder
- 8) "rejsearrangør": en erhvervsdrivende, der sammensætter og sælger pakkerejser som omhandlet i nr. 2) eller udbyder dem til salg enten direkte eller gennem en anden erhvervsdrivende eller sammen med en anden erhvervsdrivende, eller den erhvervsdrivende, der videresender den rejsendes oplysninger til en anden erhvervsdrivende i henhold til nr. 2), litra b), nr. v)
- 9) "formidler": en erhvervsdrivende, som ikke er rejsearrangør, og som sælger pakkerejser sammensat af en rejsearrangør eller udbyder dem til salg
- 9a) "etablering": etablering som omhandlet i artikel 4, nr. 5), i direktiv 2006/123/EF¹⁷
- 10) "varigt medium": ethvert medium, som sætter den rejsende eller den erhvervsdrivende i stand til at lagre oplysninger rettet personligt til vedkommende på en sådan måde, at de er tilgængelige i en under hensyn til oplysningernes formål tilstrækkelig periode, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger

---

¹⁷ EUT ...

- 11) "uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder": en situation, som den part, der påberåber sig en sådan situation, ikke har nogen indflydelse på, og hvis konsekvenser ikke kunne afværges, selv hvis der var blevet truffet alle rimelige foranstaltninger
- 12) "mangel": det forhold, at de rejseydelser, som pakkerejsen omfatter, ikke er blevet leveret eller ikke er blevet leveret i overensstemmelse med aftalen
- 12a) "mindreårig": en person under 18 år
- 12b) "salgssted": ethvert detailforretningssted, uanset om det er fast eller mobilt, eller et detailforretningswebsted eller en lignende onlinesalgfacilitet, herunder når detailforretningswebsteder eller onlinesalgfaciliteter præsenteres for de rejsende som en enkelt facilitet, herunder en telefontjeneste
- 12c) "hjemtransport": en rejsendes tilbagevenden til afrejsestedet eller til et andet sted, som parterne er enige om.

Kapitel II

Oplysningspligt og indholdet af aftaler om pakkerejser

Artikel 4

Oplysninger forud for aftalens indgåelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren og, når pakkerejsen sælges gennem en formidler, også formidleren, inden den rejsende bliver bundet af en aftale om en pakkerejse eller et tilsvarende tilbud, giver den rejsende det relevante standardoplysningskema, der er gengivet i bilag Ia, del A eller B, og følgende oplysninger, hvis de er relevante for pakkerejsen:
  - a) rejseydelsesternes væsentligste kendetegn:
    - i) rejsedestination, rejs rute og varigheden af ophold med angivelse af datoer og, når indkvartering er inkluderet, antallet af inkluderede overnatninger
    - ii) anvendte befordringsmidler samt deres kendetegn og kategori, steder, datoer og klokkeslæt for af- og hjemrejse, steder, hvor der gøres ophold undervejs, med angivelse af disse opholds varighed og transportforbindelser.

Hvis det nøjagtige klokkeslæt endnu ikke er kendt, underretter den erhvervsdrivende den rejsende om det omtrentlige klokkeslæt for af- og hjemrejse

- iii) indkvarteringsstedets beliggenhed, væsentligste kendetegn og, når det er relevant, kategori i henhold til det pågældende værtslands regler
- iv) inkluderede måltider
- v) besøg, udflugter eller andre ydelser, der er inkluderet i den samlede pris, der er aftalt for pakkerejsen
- va) hvis dette ikke fremgår af sammenhængen, hvorvidt nogen af rejseydelserne ydes den rejsende som del af en gruppe, og hvis dette er tilfældet, og så vidt det er muligt, gruppens omtrentlige størrelse
- vi) hvis den rejsendes nytte af andre turistydelse afhænger af en effektiv mundtlig kommunikation, det sprog, som disse ydelser vil foregå på, og
- vii) hvorvidt rejsen eller ferien generelt er egnet for bevægelseshæmmede personer, og på anmodning af den rejsende præcise oplysninger om rejsens eller feriens egnethed i lyset af den rejsendes behov

- b) rejsearrangørens og, hvor der er en formidler, formidlerens firmanavn, fysiske adresse, telefonnummer og i givet fald e-mailadresse
- c) den samlede pris for pakkerejsen inklusive afgifter og alle eventuelle yderligere gebyrer og andre omkostninger eller, hvis disse omkostninger ikke med rimelighed kan beregnes inden aftalens indgåelse, en angivelse af, hvilken type yderligere omkostninger den rejsende derudover eventuelt vil skulle betale
- d) bestemmelser om betaling, herunder ethvert beløb eller enhver procentdel af prisen, der skal betales som depositum, og tidsplanen for betaling af restbeløbet, eller økonomiske garantier, som skal betales eller stilles af den rejsende
- e) det mindste antal personer, der kræves, for at pakkerejsen gennemføres, og den frist, der er omhandlet i artikel 10, stk. 3, litra a), inden pakkerejsens begyndelse for i påkommende tilfælde at opsige aftalen, hvis dette antal ikke er nået
- f) generelle oplysninger om pas- og visumkrav, herunder om, hvor lang tid det omtrent tager at opnå visum, samt oplysninger om sundhedsmæssige formaliteter i destinationslandet

- ga) oplysninger om, at den rejsende kan opsigte aftalen når som helst inden pakkerejsens begyndelse mod betaling af et rimeligt gebyr i overensstemmelse med artikel 10, stk. 1, og, hvor dette er relevant, de af rejsearrangøren krævede standardiserede gebyrer
- fa) oplysninger om tegning af en fakultativ eller obligatorisk forsikring, der dækker udgifterne, hvis den rejsende afbestiller rejsen, eller rejseforsikring, der dækker udgifterne ved hjemtransport i tilfælde af ulykke, sygdom eller død.

For aftaler indgået pr. telefon giver rejsearrangøren den rejsende de standardoplysninger, der er fastsat i bilag Ia, del A, og oplysningerne i litra a)-fa).

- 1a. For så vidt angår pakkerejser som defineret i artikel 3, nr. 2), litra b), nr. v), sikrer rejsearrangøren og den erhvervsdrivende, til hvem oplysningerne er videresendt, at de hver især, inden den rejsende bliver bundet af en aftale eller et tilsvarende tilbud, giver oplysningerne i stk. 1, litra a)-fa), i det omfang de er relevante for de respektive rejseudrejser, som de tilbyder. Rejsearrangøren giver også samtidig oplysningerne i bilag 1a, del C.
- 2. De oplysninger, der er omhandlet i stk. 1 og 1a, skal angives klart, forståeligt og tydeligt. Når sådanne oplysninger gives skriftligt, skal de være let læselige.

Artikel 5

Bindende oplysninger forud for aftalens indgåelse samt indgåelse af aftalen om en pakkerejse

1. Medlemsstaterne sikrer, at de oplysninger, der gives til den rejsende i henhold til artikel 4, stk. 1, litra a), c), d), e) og ga), udgør en integrerende del af aftalen om pakkerejsen og ikke ændres, medmindre de kontraherende parter udtrykkeligt aftaler det. Alle ændringer af de oplysninger, der gives forud for aftalens indgåelse, meddeles den rejsende klart og tydeligt, inden indgåelsen af aftalen.
2. Hvis der ikke gives oplysninger om yderligere gebyrer og andre omkostninger som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra c), forud for aftalens indgåelse, skal den rejsende ikke betale disse gebyrer eller andre omkostninger.

Artikel 6

Indholdet af aftalen om en pakkerejse og dokumenter, som skal udleveres inden pakkerejsens begyndelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at aftaler om pakkerejser er affattet i et almindeligt og forståeligt sprog, og når aftalerne er skriftlige, at de er let læselige. Ved indgåelsen af aftalen eller hurtigst muligt derefter giver rejsearrangøren eller formidleren den rejsende en kopi eller bekræftelse af aftalen på et varigt medium. Den rejsende har ret til at anmode om en kopi på papir, hvis aftalen er indgået i nærværelse af rejsearrangøren eller formidleren. For så vidt angår aftaler indgået uden for fast forretningssted skal aftalen gives til den rejsende på papir eller, hvis den rejsende samtykker, på et andet varigt medium.

2. Aftalen eller bekræftelsen af aftalen skal angive det fulde indhold af aftalen og omfatte alle de oplysninger, der er nævnt i artikel 4, stk. 1, litra a)-ga), samt følgende oplysninger:
- a) den rejsendes særlige krav, som rejsearrangøren har accepteret at opfylde
  - b) oplysninger om, at rejsearrangøren
    - i) er ansvarlig for levering af alle de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen, og
    - ii) er forpligtet til at yde den rejsende bistand, jf. artikel 14, hvis den pågældende er i vanskeligheder
  - ba) navnet på den enhed, der yder beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens, og dens kontaktoplysninger, herunder dens fysiske adresse
  - c) rejsearrangørens lokale repræsentants navn, adresse, telefonnummer og e-mailadresse og i givet fald faxnummer, et kontaktpunkt eller en nødtjeneste, der giver den rejsende mulighed for hurtigt at kontakte rejsearrangøren og kommunikere effektivt med denne for at søge hjælp i tilfælde af vanskeligheder eller for at indgive klage over eventuelle mangler, som den rejsende konstaterer under leveringen af pakkerejsen

- ca) oplysninger om, at den rejsende er forpligtet til at meddele eventuelle mangler, som vedkommende konstaterer under leveringen af pakkerejsen, jf. artikel 11, stk. 1a
- f) når mindreårige uden ledsagelse af en forælder eller anden bemyndiget person rejser på grundlag af en aftale om en pakkerejse, der omfatter indkvartering, oplysninger om, hvordan der kan opnås direkte kontakt med den mindreårige eller den person, der er ansvarlig på den mindreåriges opholdssted
- g) oplysninger om tilgængelige interne klagebehandlingsprocedurer og om alternative tvistbilægelsesmekanismer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU og, når det er relevant, den alternative tvistbilægelsesenhed, som den erhvervsdrivende er omfattet af, og om platformen for onlinetvistbilægelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013
- h) oplysninger om den rejsendes ret til at overdrage aftalen til en anden person i overensstemmelse med artikel 7.

2a. For så vidt angår pakkerejser som defineret i artikel 3, nr. 2), litra b), nr. v), oplyser den erhvervsdrivende, til hvem oplysningerne er videresendt, rejsearrangøren om indgåelsen af den aftale, der fører til oprettelse af en pakkerejse. Den erhvervsdrivende giver rejsearrangøren de oplysninger, der er nødvendige, så denne kan opfylde sine forpligtelser som rejsearrangør.

Så snart rejsearrangøren er blevet informeret om, at pakkerejsen er oprettet, giver vedkommende den rejsende de oplysninger, der er omhandlet i stk. 2, litra a)-h), på et varigt medium.

3. De oplysninger, der er omhandlet i stk. 2 og 2a, skal angives klart, forståeligt og tydeligt.
4. I god tid inden pakkerejsens begyndelse giver rejsearrangøren den rejsende de nødvendige kvitteringer, værdikuponer eller billetter, oplysninger om de planmæssige afrejsetidspunkter og i givet fald fristen for indtjekning samt de planmæssige tidspunkter for midlertidige ophold undervejs, transportforbindelser og ankomst.

Artikel 6a

Bevisbyrde

Bevisbyrden for opfyldelse af de i dette kapitel fastsatte oplysningskrav påhviler den erhvervsdrivende.

Kapitel III

Ændringer i aftalen inden pakkerejsens begyndelse

Artikel 7

Overdragelse af aftalen til en anden rejsende

1. Medlemsstaterne sikrer, at en rejsende kan overdrage aftalen til en person, der opfylder alle betingelserne i aftalen, hvis den rejsende har underrettet rejsearrangøren herom på et varigt medium i rimelig tid inden pakkerejsens begyndelse. Underretning senest syv dage inden pakkerejsens begyndelse anses under alle omstændigheder for rimelig.
  2. Overdrageren af aftalen og den, til hvem den overdrages, hæfter solidarisk for betalingen af det udestående beløb og for eventuelle yderligere gebyrer eller andre omkostninger i forbindelse med overdragelsen. Rejsearrangøren underretter overdrageren om overdragelsens reelle omkostninger. Disse omkostninger må ikke være urimelige og må ikke overstige rejsearrangørens reelle omkostninger som følge af overdragelsen af aftalen.
- 2a. Det er op til rejsearrangøren at forelægge dokumentation for yderligere gebyrer eller andre omkostninger i forbindelse med overdragelsen af aftalen.

Artikel 8

Ændring af prisen

1. Medlemsstaterne sikrer, at priserne kun kan forhøjes efter indgåelsen af aftalen, hvis aftalen udtrykkeligt indeholder denne mulighed og det fremgår, at den rejsende har ret til prisnedsættelse i henhold til stk. 4. I så fald skal det fremgå af aftalen, hvordan prisændringer skal beregnes. Prisstigninger er udelukkende mulige som en direkte følge af ændringer i:
  - a) prisen for befordring af passagerer som følge af udgifter til brændstof eller andre energikilder
  - b) ændringer i størrelsen af afgifter eller gebyrer for de inkluderede rejseydelser, som er pålagt af en tredjepart, der ikke direkte er involveret i leveringen af pakkerejsen, herunder turistskatter, lufthavns- og havneskatter samt landings- og startafgifter, og
  - c) ændringer i valutakurser, som er af betydning for pakkerejsen.
2. Hvis den i stk. 1 omhandlede prisstigning overstiger 8 % af pakkerejsens pris, finder artikel 9, stk. 2 og 4, anvendelse.
3. Uanset omfanget er en prisstigning kun mulig, hvis rejsearrangøren på en klar og forståelig måde underretter den rejsende om den med angivelse af en begrundelse og en beregning på et varigt medium senest 20 dage inden pakkerejsens begyndelse.

4. Hvis aftalen fastsætter mulighed for prisstigninger, skal den rejsende have ret til en prisnedsættelse svarende til en formindskelse af de i stk. 1, litra a), b) og c), omhandlede omkostninger, som opstår efter indgåelsen af aftalen inden pakkerejsens begyndelse.
5. I tilfælde af et prisfald, skal rejsearrangøren have ret til at fradrage de reelle administrative omkostninger ved tilbagebetaling til den rejsende. Rejsearrangøren skal på den rejsendes anmodning forelægge dokumentation for disse administrative omkostninger.

Artikel 9

Ændring af andre aftalevilkår

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren ikke inden pakkerejsens begyndelse ensidigt kan ændre andre vilkår i aftalen end prisen i overensstemmelse med artikel 8, medmindre
  - a) rejsearrangøren har forbeholdt sig ret hertil i aftalen
  - b) ændringen er ubetydelig, og
  - c) rejsearrangøren klart, forståeligt og tydeligt oplyser den rejsende om ændringen på et varigt medium.

2. Hvis rejsearrangøren inden pakkerejsens begyndelse er nødsaget til væsentligt at ændre et af rejseydelseernes væsentligste kendetegn, jf. artikel 4, stk. 1, litra a), eller et særligt krav, jf. artikel 6, stk. 2, litra a), eller øge pakkerejsens pris med mere end 8 % i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, kan den rejsende inden for en rimelig frist fastsat af rejsearrangøren:

- a) acceptere den foreslåede ændring, eller
- b) opsige aftalen uden opsigelsesgebyr.

Hvis den rejsende opsiger aftalen, kan vedkommende acceptere en erstatningspakkerejse, hvis rejsearrangøren tilbyder dette, så vidt muligt af en tilsvarende eller højere kvalitet.

2a. Rejsearrangøren skal hurtigst muligt oplyse den rejsende klart, forståeligt og tydeligt på et varigt medium om:

- a) de i stk. 2 foreslåede ændringer og, når det er relevant i henhold til stk. 3, indvirkningen på pakkerejsens pris, og
- b) en rimelig frist, inden for hvilken den rejsende skal oplyse rejsearrangøren om sin afgørelse i henhold til stk. 2, og
- c) konsekvenserne af den rejsendes manglende reaktion inden for den pågældende frist i overensstemmelse med gældende national lovgivning, og
- d) i givet fald den tilbudte erstatningspakkerejse og dens pris.

3. Hvis de i stk. 2 omhandlede ændringer af aftalen eller erstatningspakkerejsen medfører, at pakkerejsen får en ringere kvalitet eller er forbundet med lavere omkostninger, har den rejsende krav på en passende nedsættelse af prisen.
4. Hvis aftalen opsiges, jf. stk. 2, litra b), og den rejsende ikke accepterer en erstatningspakkerejse, refunderer rejsearrangøren alle betalinger, han har modtaget fra den rejsende, hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest 14 dage efter opsigelsen af aftalen. Artikel 12, stk. 2, 3, 4, 5 og 6 finder tilsvarende anvendelse.

Artikel 10

Opsigelse af aftalen og fortrydelsesret inden pakkerejsens begyndelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at den rejsende kan opsiges aftalen inden pakkerejsens begyndelse. Hvis den rejsende opsiger aftalen i henhold til dette stykke, kan den rejsende være forpligtet til at betale et passende og berettiget opsigelsesgebyr til rejsearrangøren. Der kan i aftalen fastsættes rimelige, standardiserede opsigelsesgebyrer under hensyn til opsigelsestidspunktet inden pakkerejsens begyndelse og de forventede sparede omkostninger og indtægter fra afsættelse af rejseydelserne til anden side. Er der ikke fastsat standardiserede opsigelsesgebyrer, skal opsigelsesgebyret svare til pakkerejsens pris minus de sparede omkostninger og indtægterne fra afsættelse af rejseydelserne til anden side. Rejsearrangøren forelægger på den rejsendes anmodning en begrundelse for opsigelsesgebyrernes beløbsstørrelse.

2. Den rejsende har, når aftalen om rejsen er indgået, ret til at opsige aftalen inden pakkerejsens begyndelse uden at betale noget opsigelsesgebyr i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, der indtræffer på rejsedestinationen eller i umiddelbar nærhed heraf, og som pakkerejsen vil blive væsentligt berørt af, eller som i væsentlig grad berører befordringen af passagerer til destinationen. I tilfælde af opsigelse i henhold til dette stykke har den rejsende ret til fuld refusion af alle betalinger, men har ikke ret til yderligere kompensation.
3. Rejsearrangøren kan opsige aftalen og give den rejsende fuld refusion af alle betalinger for pakkerejsen, men hæfter ikke for yderligere kompensation, hvis:
  - a) antallet af personer, der har tilmeldt sig pakkerejsen, er lavere end det minimum, der er anført i aftalen, og rejsearrangøren underretter den rejsende om opsigelsen inden den i aftalen fastsatte frist, men ikke senere end

- i) 20 dage inden pakkerejsens begyndelse for rejser på over seks dage
  - ii) syv dage inden pakkerejsens begyndelse for rejser på mellem to og seks dage
  - iii) 48 timer før pakkerejsens begyndelse for endagsrejser
- eller
- b) rejsearrangøren er forhindret i at opfylde aftalen på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder og underretter den rejsende om opsigelsen snarest muligt inden pakkerejsens begyndelse
4. Rejsearrangøren foretager de refusioner, der kræves i henhold til stk. 2 og 3, eller for så vidt angår stk. 1 refunderer alle betalinger, som den rejsende har foretaget for pakkerejsen minus et passende opsigelsesgebyr. Sådanne refusioner skal ske til den rejsende hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden 14 dage.
5. For så vidt angår aftaler indgået uden for fast forretningssted kan medlemsstaterne i deres nationale lovgivning fastsætte, at den rejsende har ret til at fortryde aftalen inden for en frist på 14 dage uden at give nogen begrundelse.

Kapitel IV Levering af pakkerejsen

Artikel 11

Ansvar for levering af pakkerejsen

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren er ansvarlig for leveringen af de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen, uanset om ydelserne skal leveres af rejsearrangøren eller af andre tjenesteydere.

Medlemsstaterne kan i deres nationale lovgivning opretholde eller indføre bestemmelser om, at formidleren også er ansvarlig for levering af pakkerejsen. I så fald gælder alle de bestemmelser, der gælder for rejsearrangøren, jf. artikel 6 og kapitel III, IV og V, også for formidleren.

- 1a. Den rejsende oplyser hurtigst muligt, under hensyn til sagens omstændigheder, rejsearrangøren om eventuelle mangler, som den rejsende konstaterer under leveringen af en rejseydelse, der er inkluderet i aftalen.

2. Hvis nogle af rejseydelserne ikke leveres i overensstemmelse med aftalen, afhjælper rejsearrangøren manglerne, medmindre dette
- a) er umuligt eller
  - b) medfører uforholdsmæssige omkostninger, idet der tages hensyn til manglens omfang og værdien af de berørte rejseydelser.

Hvis rejsearrangøren i overensstemmelse med første afsnit, litra a) eller b), ikke afhjælper manglerne, finder artikel 12 anvendelse.

- 2a. Hvis rejsearrangøren ikke afhjælper manglerne inden for en rimelig frist, der fastsættes af den rejsende, kan den rejsende, med forbehold af undtagelserne i stk. 2, selv afhjælpe manglen og anmode om refusion af de nødvendige udgifter. Det er ikke nødvendigt for den rejsende at fastsætte en tidsfrist, hvis rejsearrangøren nægter at afhjælpe manglerne, eller hvis øjeblikkelig afhjælpning er påkrævet.
3. Hvis en væsentlig del af ydelserne ikke kan leveres i overensstemmelse med aftalen, tilbyder rejsearrangøren uden yderligere udgifter for den rejsende egnede alternative foranstaltninger af en så vidt muligt tilsvarende eller højere kvalitet end dem, der er specificeret i aftalen, med henblik på pakkerejsens fortsættelse, herunder når den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet ikke leveres i overensstemmelse med aftalen.

Hvis de tilbudte alternative foranstaltninger medfører, at pakkerejsen er af en lavere kvalitet end den, der er specificeret i aftalen, giver rejsearrangøren den rejsende en passende nedsættelse af prisen.

Den rejsende kan kun afvise de tilbudte alternative foranstaltninger, hvis de ikke er en tilsvarende ydelse i forhold til aftalen, eller den tilbudte nedsættelse af prisen er utilstrækkelig.

4. Hvis en mangel påvirker leveringen af pakkerejsen væsentligt, og rejsearrangøren ikke har afhjulpet den inden for en rimelig frist, der fastsættes af den rejsende, kan den rejsende opsigte aftalen vederlagsfrit og, hvis det er relevant, anmode om prisnedsættelse og erstatning i henhold til artikel 12.

Hvis det er umuligt at træffe alternative foranstaltninger, eller hvis den rejsende afviser de tilbudte alternative foranstaltninger i overensstemmelse med stk. 3, har den rejsende i givet fald ret til prisnedsættelse og erstatning i henhold til artikel 12 uden at opsigte aftalen.

Hvis pakkerejsen omfatter befordring af passagerer, sørger rejsearrangøren i begge tilfælde desuden hurtigst muligt for hjemtransport af den rejsende med et tilsvarende transportmiddel uden yderligere udgifter.

5. Når det er umuligt at sikre den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet i overensstemmelse med aftalen på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, bærer rejsearrangøren omkostningerne ved nødvendig indkvartering, så vidt muligt af en tilsvarende kategori, dog højst tre nætter for hver rejsende. Hvis der i den EU-lovgivning om passagerrettigheder, der finder anvendelse på det relevante transportmiddel til den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet, er fastsat længere perioder, gælder disse perioder.
6. Omkostningsbegrænsningen i stk. 5 finder ikke anvendelse på bevægelseshæmmede personer, jf. definitionen i artikel 2, litra a), i forordning (EF) nr. 1107/2006, og andre personer, der ledsager dem, gravide kvinder og uledsagede børn samt personer, der har behov for særlig lægelig assistance, for så vidt som rejsearrangøren er blevet underrettet om deres særlige behov mindst 48 timer inden pakkerejsens begyndelse. Rejsearrangøren kan ikke påberåbe sig uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder for at begrænse ansvaret i stk. 5, hvis den relevante transportør ikke kan gøre sådanne omstændigheder gældende i henhold til gældende EU-lovgivning.

Artikel 12

Prisnedsættelse, erstatning

1. Medlemsstaterne sørger for, at den rejsende har ret til en passende nedsættelse af prisen, medmindre rejsearrangøren kan forelægge dokumentation for, at manglen kan tilskrives den rejsende selv.

2. Den rejsende har ret til at få passende erstatning fra rejsearrangøren for enhver skade, som den rejsende lider som følge af mangler. Kompensationen skal ydes hurtigst muligt.
3. Den rejsende har ikke ret til erstatning, hvis rejsearrangøren kan forelægge dokumentation for, at manglen
  - a) kan tilskrives den rejsende selv
  - b) kan tilskrives en tredjepart, som ikke har forbindelse med leveringen af de aftalte ydelser, og er uforudselig eller uundgåelig, eller
  - c) skyldes uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder.
4. For så vidt som internationale konventioner, der er bindende for Unionen, begrænser omfanget af den erstatning, en tjenesteyder, der udfører en ydelse, der indgår i en pakkerejse, skal betale, eller betingelserne herfor, finder de samme begrænsninger anvendelse på rejsearrangøren. For så vidt som internationale konventioner, der ikke er bindende for Unionen, begrænser den erstatning, som skal betales af en tjenesteyder, kan medlemsstaterne begrænse den erstatning, som skal betales af rejsearrangøren, i overensstemmelse hermed. I andre tilfælde kan den erstatning, som skal betales af rejsearrangøren, begrænses ved aftalen; begrænsningen må dog ikke gælde personskade eller skade, der er forvoldt forsætligt eller uagtsomt, og erstatningen må ikke begrænses til under tre gange pakkerejsens samlede pris.
5. Ret til erstatning eller prisnedsættelse i henhold til dette direktiv er uden virkning for rejsendes rettigheder i henhold til forordning (EF) nr. 261/2004, forordning (EF) nr. 1371/2007, forordning (EF) nr. 392/2009, forordning (EU) nr. 1177/2010 og forordning (EU) nr. 181/2011 og internationale konventioner. Rejsende har ret til at fremsætte krav efter dette direktiv og efter disse retsakter. Erstatning eller prisnedsættelse, der gives i henhold til dette direktiv, og erstatning eller prisnedsættelse, der gives i henhold til andre retsakter, fratrækkes hinanden med henblik på at undgå overkompensation.

6. Fristen for fremsættelse af krav i henhold til denne artikel må ikke være under to år.

Artikel 13

Mulighed for at kontakte rejsearrangøren gennem formidleren

Medlemsstaterne sikrer, at den rejsende kan rette henvendelser, anmodninger eller klager vedrørende pakkerejsens levering direkte til den formidler, pakkerejsen blev købt igennem, jf. dog artikel 11, stk. 1, andet afsnit. Formidleren videresender henvendelserne, anmodningerne eller klagerne til rejsearrangøren hurtigst muligt. Med henblik på overholdelsen af tids- og forældelsesfrister anses meddelelser for at være modtaget af rejsearrangøren, når de er modtaget af formidleren.

Artikel 14
Forpligtelse til at yde bistand

Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren yder rejsende, der er i vanskeligheder, passende bistand hurtigst muligt, herunder i forbindelse med de omstændigheder, der er nævnt i artikel 11, stk. 5, navnlig ved at

- a) give relevante oplysninger om lægehjælp, lokale myndigheder og konsulær bistand samt
- b) bistå den rejsende med at foretage fjernkommunikation og hjælpe den rejsende med at træffe alternative rejseforanstaltninger.

Rejsearrangøren skal kunne opkræve et rimeligt gebyr for denne bistand, hvis situationen skyldes den rejsendes uagtsomme eller forsætlige adfærd. Dette gebyr må under ingen omstændigheder overstige rejsearrangørens reelle omkostninger.

Kapitel V

Beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens

Artikel 15

Omfanget og effektiviteten af beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens

1. Medlemsstaterne sikrer, at arrangører af pakkerejser, der er etableret på medlemsstatens område, stiller garanti for, at alle betalinger foretaget af de rejsende refunderes, i det omfang de relevante ydelser ikke leveres som følge af konkursen eller insolvensen. Hvis befordring af passagerer er omfattet, stiller rejsearrangørerne også sikkerhed for de rejsendes hjemtransport. Fortsættelse af rejsen kan tilbydes.

Rejsearrangører, der ikke er etableret i en medlemsstat, som sælger pakkerejser eller udbyder dem til salg i en medlemsstat, eller som på den ene eller den anden måde retter deres virksomhed mod en medlemsstat, har pligt til at stille garantien i henhold til denne medlemsstats lovgivning.
2. Garantien skal være effektiv og dække omkostninger, der med rimelighed kan forudsiges. Den skal dække de betalinger, der er foretaget på vegne af de rejsende i forbindelse med pakkerejser, idet der tages hensyn til længden af den tid, der er gået mellem betaling af depositum og slutbetaling og afslutningen af pakkerejserne, og de anslåede hjemtransportomkostninger i tilfælde af rejsearrangørens konkurs eller insolvens.
- 2a. En rejsearrangørs beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens skal gælde rejsende uanset deres opholds- eller afrejsested eller det sted, hvor pakkerejsen er solgt, og uanset i hvilken medlemsstat den operatør eller det organ, der yder beskyttelsen, er etableret.

- 2b. Når leveringen af pakkerejsen påvirkes af rejsearrangørens konkurs eller insolvens, skal det være muligt at benytte garantien vederlagsfrit for at sikre hjemtransport og, hvis det er nødvendigt, finansiering af indkvartering forud for hjemtransport.
- 2c. Rejseydelser, der endnu ikke er leveret, refunderes hurtigst muligt på anmodning af den rejsende.

Artikel 16

Gensidig anerkendelse af beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og administrativt samarbejde

1. Medlemsstaterne anser enhver beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens for at opfylde kravene i deres nationale regler til gennemførelse af artikel 15, hvis den ydes af en rejsearrangør i henhold til reglerne til gennemførelse af artikel 15 i dennes etableringsmedlemsstat.
2. Medlemsstaterne udpeger centrale kontaktpunkter til at lette det administrative samarbejde og tilsyn med rejsearrangører, som opererer i forskellige medlemsstater. De underretter de øvrige medlemsstater og Kommissionen om kontaktoplysningerne til kontaktpunkterne.
3. De centrale kontaktpunkter stiller alle nødvendige oplysninger til rådighed for hinanden om deres nationale krav vedrørende beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og om, hvilket organ eller hvilke organer der yder specifikke rejsearrangører, der er etableret på deres område, beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens. De giver hinanden adgang til eventuelt tilgængelige lister over rejsearrangører, som opfylder deres forpligtelser med hensyn til beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens. Sådanne lister skal være offentligt tilgængelige, også online.

4. Hvis en medlemsstat er i tvivl om, hvorvidt der er sikret beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens med hensyn til en rejsearrangør, søger medlemsstaten nærmere oplysninger hos rejsearrangørens etableringsmedlemsstat. Medlemsstaterne besvarer forespørgsler fra andre medlemsstater så hurtigt som muligt på baggrund af sagens hastende karakter og kompleksitet. Under alle omstændigheder skal der foreligge et første svar senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen af forespørgslen.

Kapitel VI

Sammensatte rejsearrangementer

Artikel 17

Beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og oplysningskrav i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer

0. Medlemsstaterne sikrer, at erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer, jf. artikel 3, nr. 5, stiller garanti for refusion af alle betalinger, de modtager fra rejsende, for så vidt en rejseydelse, der indgår i et sammensat rejsearrangement, ikke leveres som følge af deres konkurs eller insolvens. Hvis disse erhvervsdrivende er den part, der er ansvarlig for befordring af passagererne, skal garantien også omfatte den rejsendes hjemtransport. Artikel 15, stk. 1, andet afsnit, artikel 15, stk. 2-2c, og artikel 16 finder tilsvarende anvendelse.
1. Inden den rejsende bliver bundet af en aftale, der fører til oprettelsen af et sammensat rejsearrangement [...] eller et tilsvarende tilbud, giver den erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer, herunder hvis den erhvervsdrivende ikke er etableret i en medlemsstat, men på den ene eller den anden måde retter sådan virksomhed mod en medlemsstat, klart og tydeligt oplysninger om:
  - a) at den rejsende ikke vil have de rettigheder, som dette direktiv udelukkende indrømmer pakkerejsende, og at hver tjenesteyder er eneansvarlig for sin egen ydelses levering i overensstemmelse med aftalen, og

- b) at den rejsende er omfattet af beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens i overensstemmelse med stk. 0.

For at overholde dette stykke skal den erhvervsdrivende benytte det relevante standardoplysningsskema, der findes i bilag Ib, eller hvis den bestemte sammensatte rejsearrangementstype ikke er omfattet af nogen af skemaerne, anføre de oplysninger, der er indeholdt deri.

2. Hvis den erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer, ikke har overholdt kravene i stk. 0 og 1, finder de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i artikel 7 og 10 og kapitel IV, anvendelse med hensyn til de rejseudgifter, der indgår i det sammensatte rejsearrangement.
3. Hvis et sammensat rejsearrangement er resultatet af indgåelsen af en aftale mellem en rejsende og en erhvervsdrivende, der ikke formidler det sammensatte rejsearrangement, oplyser den pågældende erhvervsdrivende den erhvervsdrivende, som formidler det sammensatte rejsearrangement, om indgåelsen af den relevante aftale.

Kapitel VII

Almindelige bestemmelser

Artikel 18

Særlige forpligtelser for formidleren, når rejsearrangøren er etableret uden for EØS-området

Hvis rejsearrangøren er etableret uden for EØS-området, og formidleren er etableret i en medlemsstat, påhviler rejsearrangørens forpligtelser i henhold til kapitel IV og V formidleren, medmindre denne godtgør, at rejsearrangøren overholder kapitel IV og V, jf. dog artikel 11, stk. 1, andet afsnit.

Artikel 19

Ansvar for fejl i forbindelse med bestillingen

Medlemsstaterne sikrer, at en erhvervsdrivende er ansvarlig for fejl, der skyldes tekniske mangler i bestillingssystemet, som kan tilskrives vedkommende, og, hvis den erhvervsdrivende har accepteret at sørge for bestillingen af en pakkerejse eller af rejseudrejser, der indgår i et sammensat rejsearrangement, for de fejl, som begås i forbindelse med bestillingen.

En erhvervsdrivende er ikke ansvarlig for bestillingsfejl, som kan tilskrives den rejsende selv eller er forårsaget af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder.

Artikel 20

Regres

Når en rejsearrangør eller, i henhold til artikel 11, stk. 1, andet afsnit, eller artikel 18, en formidler betaler erstatning, indrømmer prisnedsættelse eller opfylder andre forpligtelser, der påhviler den pågældende i henhold til dette direktiv, sikrer medlemsstaterne rejsearrangørens eller formidlerens ret til at søge regres fra en tredjepart, som har medvirket til den begivenhed, der gav anledning til erstatningen, prisnedsættelsen eller de andre forpligtelser.

Artikel 21

Direktivets ufravigelige karakter

1. En erklæring fra en rejsearrangør af en pakkerejse eller fra en erhvervsdrivende, der formidler et sammensat rejsearrangement, om, at vedkommende udelukkende handler som rejsetjenesteyder, som mellemmand eller i enhver anden egenskab, eller om, at en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement ikke udgør en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement i dette direktivs betydning, fritager ikke disse erhvervsdrivende for de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til dette direktiv.
2. Rejsende kan ikke give afkald på de rettigheder, der tilkommer dem i henhold til de nationale foranstaltninger, der gennemfører dette direktiv.
3. Aftalevilkår og erklæringer fra den rejsende, som direkte eller indirekte indebærer et afkald på eller en begrænsning i de rettigheder, der er tillagt rejsende i medfør af dette direktiv, eller som har til formål at omgå anvendelsen af dette direktiv, er ikke bindende for den rejsende.

Artikel 22

Håndhævelse

Medlemsstaterne sørger for, at der er tilstrækkelige og effektive midler til at sikre overholdelsen af dette direktiv.

Artikel 23

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter regler om, hvilke sanktioner der finder anvendelse for overtrædelser af de nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.

Artikel 24

Kommissionens rapportering og revision

Kommissionen forelægger inden [3 år fra direktivets ikrafttrædelse] en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om de bestemmelser i direktivet, der finder anvendelse på onlinebestillinger, der foretages på forskellige salgssteder, og kvalifikationen af sådanne bestillinger som pakkerejser, sammensatte rejsearrangementer eller særskilte rejseydelser, og især om artikel 3, nr. 2), litra b), nr. v), og om hvorvidt en tilpasning eller udvidelse af denne definition er hensigtsmæssig.

Kommissionen forelægger inden [5 år fra direktivets ikrafttrædelse] en generel rapport om direktivets anvendelse for Europa-Parlamentet og Rådet.

Begge rapporter ledsages om nødvendigt af lovgivningsmæssige forslag.

Artikel 25

Ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU

1. I bilaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004¹⁸ affattes punkt 5 således:

"5. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU¹⁹."

2. I direktiv 2011/83/EU affattes artikel 3, stk. 3, litra g), således:

"g) om pakkerejser som defineret i artikel 3, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU."

Artikel 6, stk. 7, artikel 8, stk. 2 og 6, artikel 19, artikel 21 og artikel 22 finder tilsvarende anvendelse på pakkerejser som defineret i artikel 3, nr. 2), i direktiv.../.../EU med hensyn til rejsende, jf. artikel 3, nr. 6).

---

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse ("forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde") (EUT L 364 af 9.12.2004, s. 1).

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT L ...).

Kapitel VIII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 26 *Ophævelse*

Direktiv 90/314/EØF ophæves med virkning fra [30 måneder efter nærværende direktivs ikrafttræden].

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag I til nærværende direktiv.

Artikel 27 *Gennemførelse*

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest 24 måneder efter direktivets ikrafttrædelsesdato de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme dette direktiv. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.
2. De anvender disse love og bestemmelser fra 30 måneder efter direktivets ikrafttrædelse.
3. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

4. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 28

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på [tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*].

Artikel 29

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i...

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

BILAG

BILAG I^{20*}

Nummereringen af artiklerne i Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure	Nummereringen af artiklerne i nærværende direktiv
Artikel 1	Artikel 1 (ændret)
Artikel 2, stk. 1	Artikel 3, stk. 2 (ændret), og artikel 2, stk. 2, litra a)
Artikel 2, stk. 2	Artikel 3, stk. 8 (ændret)
Artikel 2, stk. 3	Artikel 3, stk. 9 (ændret)
Artikel 2, stk. 4	Artikel 3, stk. 6 (ændret)
Artikel 2, stk. 5	Artikel 3, stk. 3 (ændret)
Artikel 3, stk. 1	Udgår
Artikel 3, stk. 2	Udgået, men hovedbestanddelene er indarbejdet i artikel 4 og 5 (ændret)
Artikel 4, stk. 1	Artikel 4, stk. 1 (ændret), artikel 6, stk. 2 (ændret), og artikel 6, stk. 4 (ændret)

²⁰ Denne liste er kun til orientering. Når en artikel i kolonnen vedrørende nærværende direktiv står opført som svarende til en artikel i direktiv 90/314/EØF, betyder dette, at i det mindste visse elementer af en regel i direktiv 90/314/EØF også findes i nærværende direktiv, men det betyder ikke, at ordlyden af de pågældende bestemmelser er den samme.

* [Tabellen skal tilpasses under jurist-lingvist-gennemgangen].

Artikel 4, stk. 1, litra b), nr. iv)	Udgår
Artikel 4, stk. 2, litra a)	Artikel 6, stk. 2 (ændret)
Artikel 4, stk. 2, litra b)	Artikel 5, stk. 3 (ændret), og artikel 6, stk. 1 og 3 (ændret)
Artikel 4, stk. 2, litra c)	Udgår
Artikel 4, stk. 3	Artikel 7 (ændret)
Artikel 4, stk. 4	Artikel 8 (ændret)
Artikel 4, stk. 5	Artikel 9, stk. 2 (ændret)
Artikel 4, stk. 6	Artikel 9, stk. 3 og 4 (ændret), og artikel 10, stk. 3 og 4 (ændret)
Artikel 4, stk. 7	Artikel 11, stk. 3, 4 og 7 (ændret)
Artikel 5, stk. 1	Artikel 11, stk. 1 (ændret)
Artikel 5, stk. 2	Artikel 12, stk. 2, 3 og 4 (ændret), og artikel 14 (ændret)
Artikel 5, stk. 3	Artikel 21, stk. 3 (ændret)
Artikel 5, stk. 4	Artikel 6, stk. 2, litra c) (ændret), og artikel 12, stk. 3, litra b) (ændret)
Artikel 6	Artikel 11, stk. 2 (ændret)
Artikel 7	Artikel 15 (ændret) og artikel 16 (ændret)
Artikel 8	Udgår
Artikel 9, stk. 1	Artikel 27, stk. 1, 2 og 3 (ændret)
Artikel 9, stk. 2	Artikel 27, stk. 4 (ændret)
Artikel 10	Artikel 29

A. Oplysninger, der skal gives, hvis pakkerejseaftalen skal indgås ved hjælp af fjernkommunikation

Den kombination af rejseydelser, du tilbydes, er en pakkerejse, jf. EU's direktiv om pakkerejser.

Du er derfor omfattet af alle EU's rettigheder for pakkerejsende.

Virksomheden/virksomhederne XY er fuldt ansvarlige for korrekt levering af den samlede rejse eller ferie.

Virksomheden/virksomhederne XY har desuden i overensstemmelse med loven sikret beskyttelse for at godtgøre de rejsende og sikre hjemtransport i tilfælde af, at den/de går konkurs eller bliver insolvent.

Yderligere oplysninger

Ved at klikke på dette link ser den rejsende disse oplysninger:

Centrale rettigheder i EU's direktiv om pakkerejser

- Rejsende modtager alle vigtige oplysninger om ferien, inden aftalen underskrives.
- Der er altid mindst en part, der er ansvarlig for den korrekte levering af alle de ydelser, der er inkluderet i aftalen.
- Rejsende får udleveret et telefonnummer til nødstilfælde eller oplysninger om et kontaktpunkt, hvor de kan komme i kontakt med rejsearrangøren eller rejsebureauet.
- Rejsende kan overføre pakkerejsen til en anden person, med rimeligt varsel og eventuelt mod betaling af et gebyr.
- Rejsens pris kan kun ændres af specifikke årsager, hvis det udtrykkeligt er forudset i aftalen og under ingen omstændigheder senere end 20 dage inden pakkerejsens begyndelse. Hvis stigningen overstiger 8 %, kan den rejsende opsigte aftalen. Hvis rejsearrangøren forbeholder sig ret til en prisstigning, har den rejsende ret til en prisnedsættelse på samme betingelser.
- Rejsende kan opsigte aftalen vederlagsfrit og få fuld refusion af alle betalinger, hvis nogen af pakkerejsens væsentlige elementer, bortset fra prisen, ændres væsentligt. Hvis den erhvervsdrivende, der er ansvarlig for ferien, aflyser pakkerejsen inden pakkerejsens begyndelse, har de rejsende efter omstændighederne ret til refusion og erstatning.

- Rejsende kan opsigte aftalen vederlagsfrit inden pakkerejsens begyndelse under særlige omstændigheder, hvis der for eksempel er alvorlige sikkerhedsproblemer på destinationen, som sandsynligvis kan påvirke ferien.
- Desuden kan rejsende altid opsigte aftalen mod betaling af et passende opsigelsesgebyr.
- Hvis væsentlige elementer af pakkerejsen efter pakkerejsens begyndelse ikke kan leveres i henhold til aftalen, skal der træffes alternative foranstaltninger uden yderligere udgifter.
- Rejsearrangøren skal yde bistand, hvis en rejsende er i vanskeligheder.
- Den rejsende har ret til en prisnedsættelse og/eller erstatning i tilfælde af, at rejsearrangøren ikke opfylder (dele af) aftalen.
- Hvis rejsearrangøren eller i nogle medlemsstater formidleren går konkurs eller bliver insolvent, refunderes betalingerne. Hvis rejsearrangøren eller, hvor det er relevant, formidleren går konkurs eller bliver insolvent efter pakkerejsens begyndelse, og hvis rejsen eller ferien omfatter befordring, er de rejsendes hjemtransport sikret. XY har sikret sig beskyttelse mod konkurs eller insolvens hos YZ [kontaktoplysninger til det forsikringsorgan/den forsikringsmyndighed, der yder beskyttelsen mod konkurs eller insolvens]. Rejsende kan henvende sig til dette organ/denne myndighed, hvis de nægtes tjenesteydelser som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Direktiv 2015/XX/EU som gennemført i relevant national lovgivning [LINK]

B. Informationsark, der skal udleveres, hvis pakkerejseaftalen skal indgås, mens en erhvervsdrivende er fysisk til stede

Den kombination af rejseydelser, du tilbydes, er en pakkerejse, jf. EU's direktiv om pakkerejser.

Du er derfor omfattet af alle EU's rettigheder for pakkerejsende.

Virksomheden/virksomhederne XY er fuldt ansvarlige for korrekt levering af den samlede rejse eller ferie.

Virksomheden/virksomhederne XY har desuden i overensstemmelse med loven sikret beskyttelse for at godtgøre de rejsende og sikre hjemtransport i tilfælde af, at den/de går konkurs eller bliver insolvent.

Centrale rettigheder i EU's direktiv om pakkerejser

- Rejsende modtager alle vigtige oplysninger om ferien, inden aftalen underskrives.
- Der er altid mindst en part, der er ansvarlig for den korrekte levering af alle de ydelser, der er inkluderet i aftalen.
- Rejsende får udleveret et telefonnummer til nødstilfælde eller oplysninger om et kontaktpunkt, hvor de kan komme i kontakt med rejsearrangøren eller rejsebureauet.
- Rejsende kan overføre pakkerejsen til en anden person, med rimeligt varsel og eventuelt mod betaling af et gebyr.
- Rejsens pris kan kun ændres af specifikke årsager, hvis det udtrykkeligt er forudset i aftalen og under ingen omstændigheder senere end 20 dage inden pakkerejsens begyndelse. Hvis stigningen overstiger 8 %, kan den rejsende opsige aftalen. Hvis rejsearrangøren forbeholder sig ret til en prisstigning, har den rejsende ret til en prisnedsættelse på samme betingelser.
- Rejsende kan opsige aftalen vederlagsfrit og få fuld refusion af alle betalinger, hvis nogen af pakkerejsens væsentlige elementer, bortset fra prisen, ændres væsentligt. Hvis den erhvervsdrivende, der er ansvarlig for ferien, aflyser pakkerejsen inden pakkerejsens begyndelse, har de rejsende efter omstændighederne ret til refusion og erstatning.
- Rejsende kan opsige aftalen vederlagsfrit inden pakkerejsens begyndelse under særlige omstændigheder, hvis der for eksempel er alvorlige sikkerhedsproblemer på destinationen, som sandsynligvis kan påvirke ferien.

- Desuden kan rejsende altid opsige aftalen mod betaling af et passende opsigelsesgebyr.
- Hvis væsentlige elementer af pakkerejsen efter pakkerejsens begyndelse ikke kan leveres i henhold til aftalen, skal der træffes alternative foranstaltninger uden yderligere udgifter.
- Rejsearrangøren skal yde bistand, hvis en rejsende er i vanskeligheder.
- Den rejsende har ret til en prisnedsættelse og/eller erstatning i tilfælde af, at rejsearrangøren ikke opfylder (dele af) aftalen.
- Hvis rejsearrangøren eller i nogle medlemsstater formidleren går konkurs eller bliver insolvent, refunderes betalingerne. Hvis rejsearrangøren eller, hvor det er relevant, formidleren går konkurs eller bliver insolvent efter pakkerejsens begyndelse, og hvis rejsen eller ferien omfatter befordring, er de rejsendes hjemtransport sikret. XY har sikret sig beskyttelse mod konkurs eller insolvens hos YZ [kontaktoplysninger til det forsikringsorgan/den forsikringsmyndighed, der yder beskyttelsen mod konkurs eller insolvens]. Rejsende kan henvende sig til dette organ/denne myndighed, hvis de nægtes tjenesteydelser som følge af XYs konkurs eller insolvens.

[Websted, hvor direktiv 2015/XX/EU, som gennemført i relevant national lovgivning, kan findes.]

C. Oplysninger, der skal gives, hvis pakkerejsearrangøren videresender oplysninger til en anden erhvervsdrivende i overensstemmelse med artikel 3, nr. 2, litra b), nr. v)

Hvis du indgår en aftale med virksomhed AB inden for 24 timer efter at have modtaget bestillingsbekræftelsen fra virksomhed XY, udgør den rejseydelse, der leveres af XY og AB, en pakkerejse, jf. EU's direktiv om pakkerejser.

Du er i så fald omfattet af alle EU's rettigheder for pakkerejsende.

Virksomheden XY er fuldt ansvarlig for korrekt levering af den samlede rejse eller ferie.

Virksomheden/virksomhederne XY har desuden i overensstemmelse med loven sikret beskyttelse for at godtgøre de rejsende og sikre hjemtransport i tilfælde af, at den/de går konkurs eller bliver insolvent.

Yderligere oplysninger

Ved at klikke på dette link ser den rejsende disse oplysninger:

Centrale rettigheder i EU's direktiv om pakkerejser

- Rejsende modtager alle vigtige oplysninger om ferien, hurtigt efter at en pakkerejse er blevet oprettet.
- Der er altid mindst en part, der er ansvarlig for den korrekte levering af alle de ydelser, der er inkluderet i aftalen.
- Rejsende får udleveret et telefonnummer til nødstilfælde eller oplysninger om et kontaktpunkt, hvor de kan komme i kontakt med rejsearrangøren eller rejsebureauet.
- Rejsende kan overføre pakkerejsen til en anden person, med rimeligt varsel og eventuelt mod betaling af et gebyr.
- Rejsens pris kan kun ændres af specifikke årsager, hvis det udtrykkeligt er forudset i aftalen og under ingen omstændigheder senere end 20 dage inden pakkerejsens begyndelse. Hvis stigningen overstiger 8 %, kan den rejsende opsige aftalen. Hvis rejsearrangøren forbeholder sig ret til en prisstigning, har den rejsende ret til en prisnedsættelse på samme betingelser.

- Rejsende kan opsige aftalen vederlagsfrit og få fuld refusion af alle betalinger, hvis nogen af pakkerejsens væsentlige elementer, bortset fra prisen, ændres væsentligt. Hvis den erhvervsdrivende, der er ansvarlig for ferien, aflyser pakkerejsen inden pakkerejsens begyndelse, har de rejsende efter omstændighederne ret til refusion og erstatning.
- Rejsende kan opsige aftalen vederlagsfrit inden pakkerejsens begyndelse under særlige omstændigheder, hvis der for eksempel er alvorlige sikkerhedsproblemer på destinationen, som sandsynligvis kan påvirke ferien.
- Desuden kan rejsende altid opsige aftalen mod betaling af et passende opsigelsesgebyr.
- Hvis væsentlige elementer af pakkerejsen efter pakkerejsens begyndelse ikke kan leveres i henhold til aftalen, skal der træffes alternative foranstaltninger uden yderligere udgifter. Ellers kan rejsende opsige aftalen.
- Rejsearrangøren skal yde bistand, hvis en rejsende er i vanskeligheder.
- Den rejsende har ret til en prisnedsættelse og/eller erstatning i tilfælde af, at rejsearrangøren ikke opfylder (dele af) aftalen.
- Hvis rejsearrangøren eller i nogle medlemsstater formidleren går konkurs eller bliver insolvent, refunderes betalingerne. Hvis rejsearrangøren eller, hvor det er relevant, formidleren går konkurs eller bliver insolvent efter pakkerejsens begyndelse, og hvis rejsen eller ferien omfatter befordring, er de rejsendes hjemtransport sikret. XY har sikret sig beskyttelse mod konkurs eller insolvens hos YZ [kontaktoplysninger til det forsikringsorgan/den forsikringsmyndighed, der yder beskyttelsen mod konkurs eller insolvens]. Rejsende kan henvende sig til dette organ/denne myndighed, hvis de nægtes tjenesteydelser som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Direktiv 2015/XX/EU som gennemført i relevant national lovgivning [LINK]

A. Oplysninger, der skal gives, hvis den erhvervsdrivende, som formidler et online sammensat rejsearrangement, jf. artikel 3, nr. 5, litra b), er en transportør, der sælger en returbillet

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser via dette link/disse links, er du IKKE omfattet af rettighederne for pakkerejsende i EU's direktiv om pakkerejser.

Virksomhed XY er derfor ikke ansvarlig for korrekt levering af disse yderligere rejseydelser. Ret henvendelse til den relevante tjenesteyder i tilfælde af problemer.

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser via dette link/disse links inden for 24 timer efter bekræftelsen af din aftale med XY, bliver de dog en del af et sammensat rejsearrangement. I så fald har XY i overensstemmelse med EU-retten sikret beskyttelse for at refundere dine betalinger til XY for ydelser, der ikke udføres som følge af XYs konkurs eller insolvens og om nødvendigt din hjemtransport. Bemærk, at dette ikke sikrer refusion i tilfælde af den relevante tjenesteyders konkurs eller insolvens.

Yderligere oplysninger

Ved at klikke på dette link ser den rejsende disse oplysninger:

XY har sikret sig beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens hos YZ (kontaktoplysninger, herunder navn, fysisk adresse, e-mailadresse og telefonnummer på det organ, der er ansvarligt for beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens, f.eks. en garantifond eller et forsikringselskab).

Du kan henvende dig til dette organ, hvis de tjenesteydelser, du har bestilt, nægtes som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Bemærk: Denne beskyttelse mod konkurs eller insolvens dækker ikke aftaler med andre parter, der kan udføres på trods af XYs konkurs eller insolvens.

Direktiv 2015/XX/EU som gennemført i relevant national lovgivning [[LINK](#)]

B. Oplysninger, der skal gives i forbindelse med en onlinereservation, hvis den erhvervsdrivende, som formidler et online sammensat rejsearrangement, jf. artikel 3, nr. 5, litra b), er en anden erhvervsdrivende end en transportør, der sælger en returbillet

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser via dette link, er du IKKE omfattet af rettighederne for pakkerejsende i EU's direktiv om pakkerejser.

Virksomhed XY er derfor ikke ansvarlig for korrekt levering af disse yderligere rejseydelser. Ret henvendelse til den relevante tjenesteyder i tilfælde af problemer.

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser via dette link/disse links inden for 24 timer efter bekræftelsen af din aftale med XY, bliver de dog en del af et sammensat rejsearrangement. I så fald har XY i overensstemmelse med EU-retten sikret beskyttelse for at refundere dine betalinger til XY for ydelser, der ikke udføres som følge af XYs konkurs eller insolvens. Bemærk, at dette ikke sikrer refusion i tilfælde af den relevante tjenesteyders konkurs eller insolvens.

Yderligere oplysninger

Ved at klikke på dette link ser den rejsende disse oplysninger:

XY har sikret sig beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens hos YZ (kontaktoplysninger, herunder navn, fysisk adresse, e-mailadresse og telefonnummer på det organ, der er ansvarligt for beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens, f.eks. en garantifond eller et forsikringselskab).

Du kan henvende dig til dette organ, hvis de tjenesteydelser, du har bestilt, nægtes som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Bemærk: Denne beskyttelse mod konkurs eller insolvens dækker ikke aftaler med andre parter, der kan udføres på trods af XYs konkurs eller insolvens.

Direktiv 2015/XX/EU som gennemført i relevant national lovgivning [[LINK](#)]

C. Oplysninger, der skal gives i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer, jf. artikel 3, nr. 5, litra a), der formidles online af en transportør, der sælger en returbillet

Hvis du efter at have valgt og betalt for en rejseydelse bestiller yderligere rejseydelser til din rejse eller ferie gennem vores virksomhed/virksomhed XY, er du IKKE omfattet af rettighederne for pakkerejsende i EU's direktiv om pakkerejser.

Vores virksomhed/virksomhed XY er derfor ikke ansvarlig for korrekt levering af de individuelle rejseydelser. Ret henvendelse til den relevante tjenesteyder i tilfælde af problemer.

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser under samme besøg på vores virksomhed/virksomhed XYs bestillingswebsted, bliver rejseydelserne dog en del af et sammensat rejsearrangement. I så fald har XY i overensstemmelse med EU-retten sikret beskyttelse for at refundere dine betalinger til XY for ydelser, der ikke udføres som følge af XYs konkurs eller insolvens og om nødvendigt din hjemtransport. Bemærk, at dette ikke sikrer refusion i tilfælde af den relevante tjenesteyders konkurs eller insolvens.

Yderligere oplysninger

Ved at klikke på dette link ser den rejsende disse oplysninger:

XY har sikret sig beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens hos YZ (kontaktoplysninger, herunder navn, fysisk adresse, e-mailadresse og telefonnummer på det organ, der er ansvarligt for beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens, f.eks. en garantifond eller et forsikringsselskab).

Du kan henvende dig til dette organ, hvis de tjenesteydelser, du har bestilt, nægtes som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Bemærk: Denne beskyttelse mod konkurs eller insolvens dækker ikke aftaler med andre parter, der kan udføres på trods af XYs konkurs eller insolvens.

Direktiv 2015/XX/EU som gennemført i relevant national lovgivning [[LINK](#)]

D. Oplysninger, der skal gives i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer, jf. artikel 3, nr. 5, litra a), der formidles online af en anden erhvervsdrivende end en transportør, der sælger en returbillet

Hvis du efter at have valgt og betalt for en rejseydelse bestiller yderligere rejseydelser til din rejse eller ferie gennem vores virksomhed/virksomhed XY, er du IKKE omfattet af rettighederne for pakkerejsende i EU's direktiv om pakkerejser.

Vores virksomhed/virksomhed XY er derfor ikke ansvarlig for korrekt levering af de individuelle rejseydelser. Ret henvendelse til den relevante tjenesteyder i tilfælde af problemer.

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser under samme besøg på vores virksomhed/virksomhed XYs bestillingswebsted, bliver rejseydelserne dog en del af et sammensat rejsearrangement. I så fald har XY i overensstemmelse med EU-retten sikret beskyttelse for at refundere dine betalinger til XY for ydelser, der ikke udføres som følge af XYs konkurs eller insolvens. Bemærk, at dette ikke sikrer refusion i tilfælde af den relevante tjenesteyders konkurs eller insolvens.

Yderligere oplysninger

Ved at klikke på dette link ser den rejsende disse oplysninger:

XY har sikret sig beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens hos YZ (kontaktoplysninger, herunder navn, fysisk adresse, e-mailadresse og telefonnummer på det organ, der er ansvarligt for beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens, f.eks. en garantifond eller et forsikringselskab).

Du kan henvende dig til dette organ, hvis de tjenesteydelser, du har bestilt, nægtes som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Bemærk: Denne beskyttelse mod konkurs eller insolvens dækker ikke aftaler med andre parter, der kan udføres på trods af XYs konkurs eller insolvens.

Direktiv 2015/XX/EU som gennemført i relevant national lovgivning [[LINK](#)]

E. Informationsark i forbindelse med sammensatte rejsearrangementer, jf. artikel 3, nr. 5, litra a), hvor aftaler indgås, mens den erhvervsdrivende (bortset fra en transportør, der sælger en returbillet) er fysisk til stede

Hvis du efter at have valgt og betalt for en rejseydelse bestiller yderligere rejseydelser til din rejse eller ferie gennem vores virksomhed/virksomhed XY, er du IKKE omfattet af rettighederne for pakkerejsende i EU's direktiv om pakkerejser.

Vores virksomhed/virksomhed XY er derfor ikke ansvarlig for korrekt levering af de individuelle rejseydelser. Ret henvendelse til den relevante tjenesteyder i tilfælde af problemer.

Hvis du bestiller yderligere rejseydelser under samme besøg på eller kontakt med vores virksomhed/virksomhed XY, bliver rejseydelserne dog en del af et sammensat rejsearrangement. I så fald har XY i overensstemmelse med EU-retten sikret beskyttelse for at refundere dine betalinger til XY for ydelser, der ikke udføres som følge af XYs konkurs eller insolvens. Bemærk, at dette ikke sikrer refusion i tilfælde af den relevante tjenesteyders konkurs eller insolvens.

XY har sikret sig beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens hos YZ (kontaktoplysninger, herunder navn, fysisk adresse, e-mailadresse og telefonnummer på det organ, der er ansvarligt for beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens, f.eks. en garantifond eller et forsikringselskab).

Du kan henvende dig til dette organ, hvis de tjenesteydelser, du har bestilt, nægtes som følge af XYs konkurs eller insolvens.

Bemærk: Denne beskyttelse mod konkurs eller insolvens dækker ikke aftaler med andre parter, der kan udføres på trods af XYs konkurs eller insolvens.